

Direktør/Fabrikant Bernhard Løw og hans betydning for Martinus sagens første tid.

Inden den egentlige fortælling om teosoffen/antroposoffen Direktør/Fabrikant Bernhard Løw og hans store betydning for Martinus sagens første tid, så vil jeg for god ordens skyld indlede med følgende kronologi:

Moses

I den seneste danske autoriserede bibel (1992) kan man i Det gamle Testaments 5. Mosebog læse Moses lange afskedstale for folket før de (uden Moses) overskred Jordanfloden på udvandringen fra Egypten til "Det forjættede land" via Sinai ørkenen.

En lang tale formidlet over 34 kapitler hvori Moses så tilbage på udvandringen fra Egypten og selve ørkenvandringen, samt repeterede og indskærpede de sociale love og regler for folket.

I 5. Mosebog kapitel 18 vers. 15 – 19 formidler Moses endvidere til folket, at Herren (Guden Jehova, der under ørkenvandringen landede to gange på Sinai Bjerg foran Moses og folket; hvilket er beskrevet indgående i de foregående Mosebøger) på et senere tidspunkt vil lade en profet som Moses fremstå i folket/hebræerne/israelitterne/jøderne.

Jesus Kristus

I den seneste danske autoriserede bibel (1992) kan man i Det nye Testaments evangelier læse den jødisk-kristne fortælling om, at den i 5. Mosebog forudsagte "profet som Moses" anses for at være jøden Jesus af Nazareth, født af kvinde, og dermed en person i fysisk tilstedeværelse her på jordkloden dengang.

Af særlige markante begivenheder dengang kan vel anses følgende:

Jesus dåb i Jordanfloden, citat Matthæus evangeliet kapitel 3, vers 16 – 17: først vers 16: "Men da Jesus var døbt, steg han straks op fra vandet, og se, himlene åbnede sig over ham, og han så Guds ånd dale ned ligesom en due og komme over sig; og der på vers 17: og der lød en røst fra himlene: »Det er min elskede søn, i ham har jeg fundet velbehag!«

Jøden Jesus af Nazareth, nu Jesus Kristus, begyndte derefter på sin forkyndertjeneste for det jødiske folkeslag; en forkyndertjeneste der endte med, at det jødiske folk foranledigede at han blev korsfæstet og døde på korset. Jesus Kristus genopstod efterfølgende i en genopstandelse over 40 dage hvorunder han, iflg. Johannes evangeliet kapitel 14 og 15, fortalte sine tilbageværende disciple, at han ville bede Faderen (formodentligt den samme som Herren/Guden Jehova nævnt i 5. Mosebog) om at sende "en talsmand" som skal "lære jer alt og minde jer om alt, hvad jeg har sagt til jer". I Markus evangeliet og i Johannes evangeliet kan man læse, at efter disse 40 dages genopstandelse stiger Jesus Kristus "til himmels" foran sine disciple; dette har også lægen Lukas skrevet om i Lukas evangeliet og i Apostlenes gerninger.

Undertegnede bemærker også såvel evangeliernes som disciplen Johannes Åbenbaringen formidling af den senere kommende "**Kristi genkomst**"; og at de nævnte begivenheder vedr. "profet & verdenslærer" beskrevet ovenstående i såvel Det gamle Testamente som i det nye Testamente er ret markante med hensyn til offentlig formidling om en "stor profet/verdenslærer/World Teacher"; i skrivende stund fristes man næsten til at kalde det for moderne Events med henblik på "at gøre mange opmærksomme".

Emanuel Swedenborg

I videnskabsmanden og den åndeligt oplyste Emanuel Swedenborgs værk "*True Christian religion*"; et værk færdigskrevet på latin den 19. juni **1770**, og udgivet i **1771**, der meddelte Emanuel Swedenborg at "*The Lords second Come*" (Jesus Kristi "andet komme") nu var fuldført gennem hans, Emanuel Swedenborgs, værker. På baggrund af hans værker etableredes The New Church. *Swedenborg Foundation* udgav i **2009** dette dokument "***Consummation of the Age, the Lord's Second Coming, and the New Church 1771***" (12 sider) til fri læsning: https://swedenborg.com/wp-content/uploads/2013/03/swedenborg_foundation_consummation_of_the_age.pdf

Emanuel Swedenborgs værk "*True Christian religion*" findes let på internettet og til fri læsning, fx her i en udgave (650 sider) hvor værket er oversat til engelsk udgivet af *Swedenborg Foundation* i 2009 til fri download/læs: https://swedenborg.com/wp-content/uploads/2013/03/swedenborg_foundation_true_christian_religion_01.pdf

"Teosofiske pionerer"

I den tidlige teosofiske doktrin er **Maitreya (Buddha)**, eller **Lord Maitreya**, en højt udviklet åndelig enhed og højtstående medlem af et velrenommeret skjult åndeligt hierarki benævnt "Mestrene af den ældgamle visdom" (https://en.wikipedia.org/wiki/Ascended_master). Ifølge den teosofiske doktrin er en af dette skjulte åndelige hierarkis funktioner at overvåge menneskehedens udvikling; og i overensstemmelse med denne funktion siges **Maitreya (Buddha)** at stå for et "*Office of the World Teacher*".

Teosofiske tekster hævder, at formålet med dette "*Office of the World Teacher*" er at lette overførslen af viden om eksistensens sande forfatning og virkemåde til menneskeheden. Derved hjælpes menneskeheden på sin formodede cykliske, men stadig progressive, evolutionære vej. Efter sigende en måde, hvorpå videnoverførsel opnås ved at **Maitreya (Buddha)** lejlighedsvis manifesterer eller inkarnerer i det fysiske område; den manifesterede højt udviklet åndelig enhed påtager sig derefter rollen som *verdenslærer for menneskeheden*.

I begyndelsen af det 20. århundrede troede fremtrædende teosoffer, at **Maitreyas (Buddha) genkomst** var nært forestående. En passende kandidat til dennes fysiske fremtræden blev identificeret som værende den daværende indiske teenager **Jiddu Krishnamurti**, og et "World Teacher project" blev derfor bygget op omkring ham til dette formål. (https://en.wikipedia.org/wiki/Order_of_the_Star_in_the_East)

Dette "World Teacher project" modtog verdensomspændende omtale og interesse, men forårsagede også alvorlig splid og splittelser i Theosophical Society. I **1929** forlod **Krishnamurti** projektet, og afviste ethvert yderligere forhold til det og teosofien generelt.

Det teosofiske begreb om **Maitreya (Buddha)** har mange ligheder med den tidligere "Maytreia-doktrin" i Buddismen; men adskiller sig dog på vigtige punkter.

Den teosofiske Maitreya (Buddha) er blevet assimileret eller taget til sig af en række quasi-Theosophical og ikke-teosofiske New Age grupper og andre esoteriske grupper og bevægelser; de har fremført deres egne synspunkter om genkomst af en højt udviklet åndelig enhed.

Den første omtale af **Maitreya (Buddha)** i en **teosofisk sammenhæng** forekommer i værket "*Esoteric Buddhism*" forfattet af teosoffen & frimureren **A.P. Sinnett** (1840-1921), og udgivet 1. gang i **1883**.

Denne 1. udgave af A.P. Sinnett værket "*Esoteric Buddhism*" udgivet i **1883** kan bl.a. læses her: <https://archive.org/details/cu31924079576785/page/n9/mode/2up>

I **1885** udgav A.P. Sinnett en 5. udgave af bogen; og deri formidlede han en del om **Mahatmas** samt **Maitreya (Buddha) genkomster** gennem tiderne og fremtiden.

En 5. udgave af den bog kan bl.a. læses her <https://archive.org/details/in.ernet.dli.2015.38406>, og i bogen er der 11 passager hvori han omtaler begrebet **Mahatmas**; samt ikke mindre end 51 passager hvori han omtaler begrebet **Buddha**, fx i bogen side 199, citat:

"**A Buddha visits the earth** for each of the seven races of the great planetary period. The Buddha with whom we are occupied was the fourth of the series, and that is why he stands fourth in the list quoted by Mr. Rhys Davids, from Burnouf—quoted as an illustration of the way the Northern doctrine has been, as Mr. Davids supposes, inflated by metaphysical subtleties and absurdities crowded round the simple morality which sums up Buddhism as presented to the populace.

The fifth, or Maitreya Buddha, will come after the final disappearance of the fifth race, and when the sixth race will already have been established on earth for some hundreds of thousands of years. The sixth will come at the beginning of the seventh race, and the seventh towards the close of that race." Citat slut.

I **1889** udgav han atter en udgave af bogen; den kan bl.a. læses her:

<https://ia802903.us.archive.org/31/items/esotericbuddhis00sinn/esotericbuddhis00sinn.pdf>

Læs også om A.P. Sinnett i dette her dokumentets kapitel "The Theosophical Society og åndelige mestre", og deri afsnittet "Mahatmabrevene (AP Sinnett i perioden 1880 – 1884).

Begreberne **Mahatmas** og **Buddha** beskrevet af **Alfred Sinnett** blev ændret, uddybet og meget udvidet i teosoffen og frimureren **H.P. Blavatskys** store værk "*The Secret Doctrine*" udgivet i **1888**.

I værket "*The Secret Doctrine*" fra **1888** er den højt udviklet åndelig enhed **Maitreya** knyttet til både buddhistiske og hinduistiske religiøse traditioner. I det samme værk udtalte **H.P. Blavatsky**, at der har været, og vil være, flere messianske (eller messiansk-lignende) tilfælde i menneskehedens historie. Disse successive optrædener af "sandhedens udsendinge" er ifølge H.P. Blavatsky en del af det uophørlige tilsyn med Jorden og dens indbyggere af et skjult åndeligt hierarki, "Mestrene af den ældgamle visdom".

Efter H.P. Blavatskys skrifter om emnet uddybede andre teosoffer gradvist dette ansete åndelige hierarki.

Hierarkiets medlemmer præsenteres som vogtere og guider af Jordens totale evolutionære proces, kendt i den teosofisk doktrin som doktrinen om Planetariske Runder. I teosofien inkluderer evolution en okkult eller åndelig komponent, der anses for at være vigtigere end den relaterede fysiske evolution. Hierarkiet siges at bestå af åndelige entiteter på forskellige evolutionære stadier; lavere rækker er befolket af individer, der kan fungere mere eller mindre normalt på det fysiske plan, mens de højeste kendte positioner er besat af væsener af den rene åndelige essens og bevidsthed.

Ifølge de senere teosofiske tekster er Maitreyas position i det nuværende stadie af planetarisk evolution Boddhisatva'ens position, oprindeligt et buddhistisk koncept. Da denne position menes at være i en ophøjet tilstand, har Maitreya muligvis ingen direkte eller vedvarende kontakt med det fysiske rige. På dette evolutionære niveau er han angiveligt kun under to andre i det nuværende hierarki: på dets øverste trin er Sanat Kumara placeret (omtalt som "Verdens Herre"), efterfulgt af Buddha.

Maitreya beskrives desuden som blandt andet at have det overordnede ansvar for menneskehedens udvikling, herunder dens uddannelse, civilisation og religion.

H.P. Blavatsky havde udtalt, at visse medlemmer af hierarkiet, i teosofisk litteratur ofte kaldet "åndelige mestre" eller "Mahatmas", var de ultimative guider for det teosofiske samfund. **Selskabet siges at være resultatet af en af hierarkiets regulære "impulser" til at hjælpe menneskehedens udvikling.**

H.P. Blavatsky kommenterede yderligere i sit værk fra **1889** "*The Key to Theosophy*" om den næste impuls, "det XX. århundredes indsats", som ville involvere en **anden** "fakkelbærer af Sandhed". **I denne indsats var Theosophical Society klar til muligvis at spille en stor rolle.** Mere information om den fremtidige impuls var det Theosophical Society's esoteriske sektion, som blev grundlagt af H.P. Blavatsky og oprindeligt blev ledet af hende. Dets medlemmer havde adgang til okkult undervisning og mere detaljeret viden om Selskabets indre orden og mission og om dets ansete skjulte guider. Se også artiklen desangående her: <https://cwleadbeater.wordpress.com/2017/01/09/hpb-and-the-world-teacher/>

I teosofiske tekster siges Maitreya at have haft adskillige manifestationer eller inkarnationer: i det antikke kontinent Atlantis; som Hierofant i Det gamle Egypten; som den hinduistiske guddom Krishna; som ypperstepræst i det gamle Indien; og som Kristus i de tre år af Jesus tjeneste (fra hans dåb i Jordanfloden og frem til hans Himmelfart).

Annie Besant (1847-1933), en anden velkendt og indflydelsesrig teosof (og fremtidig præsident for samfundet) havde også udviklet en interesse for dette område af teosofien. I årtierne af 1890'erne og 1900'erne blev hun sammen med **C.W. Leadbeater** (efterhånden en nær medarbejder) og andre gradvist overbevist om, at den næste impuls fra hierarkiet **ville ske hurtigere** end H.P. Blavatskys tidsplan; **disse teosoffer kom til at tro, at det ville involvere den forestående genkomst af Maitreya som verdenslærer, en monumental begivenhed i det teosofiske system.**

H.P. Blavatsky døde i **1891**, og allerede i **1896** begyndte **Annie Besant** at kommentere på den mulige forestående ankomst af den næste udsending, og det selvom hun først overtog Selskabets præsidentskab i **1907**.

I **1909** var den "kommende verdenslærer" et hovedemne i hendes forelæsninger og skrifter. Efter at Annie Besant blev præsident for selskabet, tog troen på Maitreyas forestående manifestation betydelig vægt. **Emnet blev bredt diskuteret og blev en almindelig forventning blandt teosoffer.** Det var dog ikke alle medlemmer af Theosophical Society, der accepterede C.W. Leadbeaters og Annie Besants ideer om sagen; dissidenterne anklagede dem for at afvige fra teosofisk ortodoksi, og sammen med andre koncepter udviklet af de to, blev skrifterne om Maitreya hånligt betegnet som Neo-teosofi af deres modstandere. Den Adyar-baserede (Indien) internationale ledelse af Selskabet overvandt til sidst protesterne, og i slutningen af 1920'erne havde organisationen stabiliseret sig, men i mellemtiden var der flere World Teacher-relaterede problemer under opsejling.

I **1909** stødte **C.W. Leadbeater** på den fjortenårige **Jiddu Krishnamurti** (1895-1986) i nærheden af Theosophical Societys hovedkvarter i Adyar (Indien), og han mente, at drengen var en passende kandidat til den forventede verdenslærer fysiske tilstedeværelse. Kort efter placerede han Krishnamurti under hans og Selskabets varetægt.

I slutningen af **1909** optog Annie Besant, daværende formand for Selskabet og leder af dets Esoteriske Sektion, Krishnamurti i begge; i marts **1910** blev hun hans Værg. Krishnamurti blev efterfølgende forberedt til sin forventede rolle som den sandsynlige verdenslærer, og en ny organisation, "*Order of the Star in East*" (OSE), blev dannet i **1911** for at støtte ham i denne mission. Projektet modtog udbredt omtale og nød tilslutning over hele verden (hovedsageligt blandt teosoffer). Det mødte også modstand inden for og uden for Theosophical Society og førte til mange års omvæltninger, alvorlige splittelser i samfundet og doktrinære splittelser i teosofien.

I perioden 25. januar til 15. maj **1910** afholdte den øverste leder af den tyske afdeling af teosofisk Selskab, **Rudolf Steiner**, seksten foredrag over emnet "Das Ereignis der Christus-Erscheinung in der ätherischen Welt"; disse foredrag er senere oversat til dansk og udgivet i en bog med titlen "**Kristi genkomst i den æteriske verden**". Bogen kan bl.a. købes her <https://www.audoniconsbogsalg.dk/rudolfsteiner/8695-kristi-genkomst-idet-aeteriske.html>; Rudolf Steiner var af den holdning, at Jiddu Krishnamurti **ikke** kunne være den forventede kommende Verdenslærer.. Hen imod slutningen af **1912** kom det til et brud mellem **Rudolf Steiner** og den internationale ledelse af **Teosofisk Samfund**, og i starten af **1913** stiftede **Rudolf Steiner** et internationalt **antroposofisk selskab**.

Annie Besant afholdte fortsat mange offentlige teosofiske foredrag i en del lande, herunder i flere skandinaviske lande, om emnet "World teacher"; fx afholdte hun i juni og juli **1926** fire offentlige foredrag med titlen "*How a world teacher comes, as seen by ancient and modern psychology*" i Queen's Hall, London.

I **1929** **afviste Krishnamurti** den rolle, som teosofferne forventede, at han skulle opfylde, opløste Stjerneordenen og udgik helt af "World Teacher Project"; kort efter afbrød han forbindelsen til samfundet og teosofien generelt. Disse begivenheder fik efter sigende C.W. Leadbeater til at erklære, "Kommen [af Maitreya] er gået galt", og det skadede teosofiske organisationer og teosofiens overordnede status.

Efter Krishnamurti-debattet blev store teosofiske organisationer og forfattere mere og mere dæmpede, i det mindste offentligt, med hensyn til Maitreyas genkomst og den mulige næste impuls fra det ansete åndelige hierarki. Men koncepterne om verdenslærer, om et skjult åndeligt hierarki og om mestre af okkult visdom fortsatte med at have tilhængere. Nogle var medlemmer af Theosophical Society, men i stigende grad blev sådanne overbevisninger fundet blandt næsten-teosofiske og ikke-teosofiske New Age tilhængere.

En stor fortæller var **New Age** teosoffen & frimurere Alice A. Bailey (1880-1949), som **forlod** Theosophical Society i **1920'erne** for at etablere den quasi-Theosophical Arcane School. Hun udvidede C.W. Leadbeaters arbejde og hans kristologi, og omtalte Maitreya som den "kosmiske Kristus", idet hun sagde, at hans "**andet komme**" ville ske engang **efter år 2025**.

I 1948 udgav Alice A. Bailey sit værk "*The Reappearance of the Christ*" der senere er oversat til dansk med titlen "**Kristi tilsynekomst**" (den kan frit læses her https://verdenstjenerfonden.dk/wp-content/uploads/2017/09/kristi_tilsynekomst_opd17.pdf)

Diverse kilder: [https://en.wikipedia.org/wiki/Maitreya_\(Theosophy\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Maitreya_(Theosophy))

Martinus

Martinus fik, iflg. ham selv, permanent kosmisk bevidsthed i påsken **1921**; han var da 30 år gammel. I **1924** (der var året før Rudolf Steiner døde) overværede **Martinus** et foredrag i Odd Fellow Palæet (København) af **Annie Besant**, der talte om "**The World Teacher**" herunder personen **Krishnamurti**.

Efter at have hørt Besants foredrag fik Martinus en stærk impuls om, at han skulle skrive et brev til Krishnamurti om den ny verdensimpuls. Der var ikke noget fornærmende i det to sider lange brev, som Martinus sendte til Krishnamurti. Det var meget venligt og kærligt. Martinus oplyste blot om, at der fra Danmark i nær fremtid ville udgå en verdensoplysning, der var et defensorat for alle eksisterende væsener. Han skitserede også det store omfang af denne verdensoplysning og dens natur, hvorfor han følte sig tilskyndet til på den kærligste måde at meddele, at det ville kunne være til stor glæde for Krishnamurti selv og blive til velsignelse for mange mennesker, hvis han kunne føle sig tilskyndet til at studere eller sætte sig

ind i det danske sprog. Martinus bad ham om ikke at opfatte det som en opfordring eller som om, han bliver pålagt noget ansvar. Med stor tolerance udtrykte Martinus den samme varme og kærlighed over for ham uanset, hvad han måtte bestemme sig for.

Martinus' brev, der var skrevet på dansk, blev dateret i København torsdag den 4. december **1924** og stilet til Præsidenten for Stjernen i Øst, Hr. **J. Krishnamurti**. Da Martinus i de syv første år **1921-1928** skulle leve helt anonymt, underskrev han ikke brevet med navn, men med et symbolsk tegn, der skulle være forståeligt for ethvert åndeligt højt udviklet menneske. Når Martinus senere var til disposition for verden, ville udløsningen af en genkendelse af deres guddommelige slægtskab ikke udeblive.

Brevet blev **ikke** besvaret. Kilde: Ole Therkelsen samt www.martinus.dk

Martinus Institut er i besiddelse af et brev (en brevkopi?) til **Krishnamurti**, dateret 4. december 1924. Brevet er på dansk og ikke underskrevet, men det fremgår at det er skrevet af Martinus. Det afsluttes med en symbolsk tegning.

I manuskriptet "Dage med Martinus 1928 – 1932" forfattet af Alf Lundbeck, kan man læse, citat:

"Teosofiens øverste Annie Besant havde som man nok ved i indien fundet en dreng i sin tid. Han skulde være den nye verdensfrelser, den genkomne kristus o . s . v . og han var blevet opdraget i denne tro, nu var han henimod 30 aar, og for ikke at faa denne sag drevet for langt ud til sorg for alle parter, havde Lasse, vistnok efter samraad med Martinus, sendt Annie Besant et brev hvori han meddelte hende om Martinus' tilstedeværelse. Dette havde intet resultat. Umiddelbart efter, maaske som følge af brevet, blev krisnamurti offentlig proklameret som den nye verdenslærer. Da følte Martinus, at han selv maatte sætte sig i forbindelse med krisnamurti for selv at oplyse ham om sin nærværelse. Martinus mener selv, at Krishnamurti vil kunne komme til at stå sagen nær og ville jo da også være glimrende for eksempel i Indien. " citat slut.

Diverse kilder:

Ole Therkelsen www.oletherkelsen.dk samt www.martinus.dk

samt diverse web sites, fx https://en.wikipedia.org/wiki/Order_of_the_Star_in_the_East

Og nu til den egentlige fortælling om teosoffen/antroposoffen Direktør/Fabrikant Bernhard Løw og hans store betydning for Martinus sagens første tid.. thi i afsnittet "Dage med Martinus 1928 – 1932" forfattet af Alf Lundbeck bragte jeg ganske vist uddrag derfra om Direktør/fabrikant **Bernhard Løw**; men for god ordens skyld vil jeg nu uddybe den store betydning som teosoffen/antroposoffen Direktør/fabrikant Bernhard Løw (1843-1931) fik i Danmark fik med hensyn til den spæde start på "Martinus Sagen"; herunder ikke mindst udgivelsen af **Martinus** allerførste værk i Det Tredie Testamente, "**Livets Bog**" (bind 1), der blev udgivet 1. gang i **1932**.

Fabrikant **Bernhard Løw** begyndte egentligt sit virke indenfor først **teosofien** og dernæst indenfor **antroposofien**, og havde derved et tæt samarbejde og venskab med **Rudolf Steiner** gennem årene. Jeg formoder således, at Bernhard Løw kendte til hele den "verdenslærer kronologi" som jeg indledte dette her afsnit med.

På de følgende sider har jeg derfor valgt også at uddybe dette; **men inden da først dette**: I skrivende stund ved jeg ikke om fabrikant **Bernhard Løw** var Frimurer og/eller Rosenkreuzer, men personligt mener jeg bestemt at muligheden foreligger thi jeg har en formodning om, at netop fabrikant **Bernhard Løw** kan være den person, der har fortalt **Martinus** om disse bevægelser/organisationer i relation til teosofi og antroposofi (dette emne er tidligere uddybet i dette her dokument), og om hvilke jeg fornemmer Martinus indirekte anerkender og formidler om i sit værk "Livets Bog" udgivet i **1932**; jeg citerer fra nævnte 1. udgave af "Livets Bog" stk. 123:

"Første Kategori i Gruppe A.

Af de nævnte seks Kategorier vil de tre første, som før nævnt, udgøre Gruppe A og bestaa af saadanne Væsener, der alle uden Undtagelse mere eller mindre er vokset fra den gamle Verdensimpuls.

Som henhørende under den første af de tre nævnte Kategorier vil igen være at forstaa saadanne Væsener, hvis Udvikling er foregaaet paa den Maade, *at deres Følelse og Intelligens staar i nogenlunde jævnbyrdigt Forhold* og derfor gensidigt regulerer hinanden. Saadanne Væsener vil derfor altid fremtræde med *en sund Ligevægt i Bevidsthedslivet*, idet deres Følelsesliv aldrig vil komme til noget overdrevent eller uligevægtigt Udbrud paa Grund af, at deres Intelligens- eller Fornuftsevne netop er saa stærk, at den altid vil være til Stede som en beherskende eller regulerende Faktor, ligesom de intelligensmæssigt eller teoretisk heller aldrig kan komme for langt ud i det Unaturlige eller Fantastiske, idet deres Følelsessans da vil være stærk nok til at ophæve saadanne Tendenser. Da Følelseslivet i stor Udstrækning hos disse Væsener er udrenset fra grovere eller lavere Tendenser eller Lidenskaber, og dette rene Følelsesliv igen, som nævnt, regulerer samtlige Væseners Intelligensliv eller værner dette mod at komme ud i fantastiske Hypoteser eller Teorier, vil enhver Form af disse Væseners Manifestation af Intelligens eller Fornuft være identisk med "*Visdom*".

Og da deres udviklede Følelsesliv igen ikke kan komme til Udbrud uden at være reguleret af denne Visdom, vil enhver Form for Manifestation af Følelse hos de samme Væsener kun kunne eksistere som "*Kærlighed*". *Visdom vil nemlig i Følge kosmiske Analyser, som her er skitseret, kun kunne udgøres af ren Intelligens reguleret af ren Følelse og Kærlighed, af ren Følelse reguleret af Visdom.* For de mest udviklede af omtalte Væsener vil det almengældende i deres Manifestationer saaledes være Visdom og Kærlighed. I stor Udstrækning er disse Væsener altsaa vokset ud af de almindelige jordmenneskelige Begær og Drifter saasom: Ærgærrighed, Hovmod, Misundelse, Jalousi samt Forelskelse og Giftermaal, og befinder sig i en Udviklingszone, som senere i Livets Bog bliver belyst under Begrebet "Ufrugtbarhedens Zone", hvor deres Seksuelle Forplantningskræfter bliver forvandlet og tilpasset til at kunne tages i en højere Bevidsthedsforms Tjeneste. Det maa naturligvis ogsaa betragtes som en Selvfølge, at disse Væsener ikke er befængte med Laster, saasom Nydelse af Tobak, Alkohol eller andre narkotiske og for deres Legemskultur nedbrydende Midler, ligesom Kødspisning eller Indtagelse af Ernæring, fremskaffet ved andre animalske

Væseners Død og Lemlæstelse, for samtlige Væsener udgør et forlængst tilbagelagt eller forladt Udviklingsstadium.

Ja det kan endog videre fremhæves, at enkelte af de nævnte Væsener allerede har oplevet nogle af "Forløbersymptomerne til den store Fødsel", har faaet delvis "kosmisk Bevidsthed" og fremtræder saaledes som halv- eller delvis indviede Væsener og vil i de nærmeste kommende Jordliv møde den fundamentale Oplevelse af den store Fødsel, der i fuld Udstrækning vil gøre dem til "Eet med Vejen, Sandheden og Livet". Indtil da maa disse Væsener jo endnu faa deres Lys fra Bøger, fra de saakaldte "Visdommens Mestre" og fra Verdensgenløserne.

Væsenerne af første Kategori, hvis Plads i Udviklingen egentlig kan betegnes som "Den store Fødsels Forgaard", er ikke talrige, men kan dog træffes i alle fem Verdensdele. I Kraft af deres fremragende Udvikling og befriet fra Ærgerrighed og unødvendige materielle Fordringer repræsenterer de en meget ubemærket, stille og beskedne, ja undertiden helt tilbagetrukket Tilværelse. **Dette gælder navnlig for Østens Vedkommende, hvor disse Væsener undertiden har trukket sig helt tilbage og hyppigst kan findes blandt Munke og Vismænd i stille Klostre eller som Eremiter i Bjergene, overalt ofrende sig for eller værende til Gavn og Glæde for Mennesker og Dyr, der kommer deres Opholdssted forbi.**

I Vesten lever Væsenerne af første Kategori derimod ligesaa godt i Storbyernes Tummel og Larm som paa det aabne Land. I Henhold til deres fremragende Udvikling er deres Materialisme af en saa ringe og kraftesløs Natur, at de ikke i noget Tilfælde er særligt egnet til at beklæde fremragende overordnede Stillinger i materielle Foretagender, og vi finder dem derfor oftest kun indenfor de underordnede Funktionærs Rækker i smaa beskedne Stillinger, saasom: Assistenten, Haandværkssvende, Bude og Arbejdsmand ect.

Da Væsenerne af første Kategori i Udvikling er naaet frem til at føle stor Respekt eller Tolerance for andre Væseners religiøse Meninger og Opfattelser, endskønt de jo er vokset over disse, hører man dem aldrig kritisere eller deltage i Diskussion, og det er i Virkeligheden meget sjældent, at disse Væsener udtaler sig om deres eget særlige Syn paa Tilværelsen uden paa indtrængende Opfordring, og der hvor dette eventuelt har Mulighed for at være absolut gavnligt. Forkærlighed for Ubemærkethed er en særlig Dyd hos dem, og de bliver derved paa en Maade undertiden "Eneboere" eller "Eremiter" midt i Civilisationens største Centrere og ukendt opofrende sig til Gavn og Velsignelse for Hoben. Her maa dog tilføjes, at der findes ganske enkelte af disse Væsener, der er kommen til at afvige fra Reglen og dels i Kraft af deres egen Halvindvielse og dels i Kraft af Støtte fra højere aandelige Væsener er blevet Ophav til fremragende aandelige Ordener, Bevægelser eller Broderskaber.

Den første Kategoris Væsener har saaledes som her i Analysen beskrevet absolut ikke noget Begær efter Magt, men med deres stille visdoms og kærlighedsfyldte Væsen smitter de deres Omgivelser og bliver derved selv forlenet med en Magt, der overstraalende al jordisk Glans og Herlighed lader dem være identiske med de "Støtter", paa hvilke det vordende "rigtige Menneskerige" kan opbygges. De udgør de ædlere Dele af det kommende "Guds Riges" nuværende F osterlegeme paa Jorden.

Væsenerne af første Kategori er saaledes i Udvikling Jordmenneskehedens mest fremragende Repræsentanter, og paa Grund af deres særligt udviklede Natur, frigjort af alle gamle Traditioner og Fordomme, løst fra Dogmer, men fast støttende sig paa Aand, har de let ved at forstaa den nuværende Verdenssituation og vil møde den ny Udløsning fra Skabeprikket med et aabent og kærligt Syn. De er saaledes de mest lydhøre og bedst kvalificerede Sandhedssøgere og vil i Stilhed blive den ny Aandskulturs største Praktikere indenfor Jordmenneskeheden." **Citat slut.**

Det bør dog stærkt betones, at i 1933 gav Martinus i det allerførste nummer af tidsskriftet KOSMOS et meget klart og markant udtryk for, at der ikke skal etableres "bevægelser" og/eller "organisationsformer" osv, vedrørende hans lære; hverken dengang eller senere...!

Lad mig dernæst repetere lidt:

I 1875 grundlagde en gruppe spirituelt interesserede Det Teosofiske Samfund (Theosophical Society) i New York; og så vidt vides har der været "teosofiske afdelinger" her i Danmark i omtrent alle årene 1893-1989; primært under navnet Teosofisk Samfund.

I 1902 blev Rudolf Steiner valgt til generalsekretær i den nystiftede tyske sektion af Teosofisk Samfund.

Foranlediget af **fabrikant/direktør Bernhard Løw** i Danmark kom **Rudolf Steiner** i 1908 første gang til København, hvor han holdt 3 foredrag. Disse foredrag øgede interessen for den åndsvidenskab, Rudolf Steiner lagde frem, og i begyndelsen af 1910 blev der stiftet en ny teosofisk loge med navnet **Steiner-logen**. Den fik eget lokale i H.C. Andersens Gade 10, st. (senere omdøbt til Kjeld Langes Gade). I dette lokale stod **Rudolf Steiner** for den officielle logeindvielse d. 2. juni 1910.

I 1911 kom Rudolf Steiner for tredje gang til København i forbindelse med et årsmøde for de teosofiske grupper. Her holdt han 3 særligt betydningsfulde foredrag "Menneskets og menneskehedens åndelige ledelse".

Hen mod slutningen af 1912 kom det til et brud mellem **Rudolf Steiner** og den internationale ledelse af **Teosofisk Samfund**, og i starten af 1913 stiftede **Rudolf Steiner** et internationalt antroposofisk selskab.

Bruddet fik i **Danmark** den virkning, at medlemmerne af **Steiner-logen** (oprettet i 1910) valgte at søge tilknytning til det **nydannede antroposofiske selskab**.

De øvrige teosofiske loger i København, Maria-logen, Marcus-logen og København-logen, fortsatte som teosofiske loger.

Ved en generalforsamling i **Steiner-logen** i 1914 blev navnet ændret til **Steiner-gruppen**. Under generalforsamlingen opstod der imidlertid voldsom uenighed om nogle nye vedtægter, og det bevirkede, at **fabrikant/direktør Bernhard Løw** og en stor del af de øvrige medlemmer forlod mødet og efterfølgende stiftede en ny gruppe, **Johannes-gruppen**.

I 1923 blev der i en række lande dannet autonome antroposofiske landsselskaber med tilknytning til det internationale selskab i Dornach, Schweiz. Det danske selskab fik Johannes Hohlenberg som generalsekretær, og han kom således til at repræsentere Danmark ved det såkaldte julestævne i Dornach i 1923.

Steiner-gruppen (dannet i 1914) blev straks tilknyttet det nye danske landsselskab (i 1923), hvorimod **Johannes-gruppen** (red: dannet i 1914) først tilsluttede sig i 1947.

Johannes Hohlenberg (1881-1960) fortsatte som generalsekretær i det **danske antroposofiske selskab** frem til 1931.

Vidar (med undertitlen Nordisk tidsskrift for åndsvidenskab) var et **antroposofisk norsk tidsskrift** udgivet i perioden 1915– 1940 , og **Johannes Hohlenberg** var **redaktør af Vidar** i perioden 1926 – 1940 (Kilde: [https://snl.no/Vidar - norsk tidsskrift](https://snl.no/Vidar_-_norsk_tidsskrift)) og <https://www.nb.no/items/8fe4dcda95f5d51c565796ecf19a289f?page=0&searchText=vidar%20%20antroposofi>)

Johannes Hohlenberg havde dog besøgt Norge allerede i **1917** sammen med sin **antroposofiske** ven i Danmark, **direktør Carl Vett** (http://libra.antropos.no/TC_Hohlenberg_2.html) og også inden han blev redaktør af **Vidar** havde han skrevet artikler til dette norske tidsskrift.

Johannes Hohlenberg var også forfatter, og han i **1918** udgav han bøgerne "**Nostradamus: en psykisk studie**".

Ved hjælp af midler fra mennesker med interesse for antroposofi blev huset på Rathsacksvej i København købt i **1933**, og det danske landsselskab kom til at stå som ejer af det.

I alle årene siden den spæde start i begyndelsen af 1900-tallet har der i form af studiearbejde, foredragsvirksomhed, bogudgivelser m.m. udfoldet sig en ganske betydelig virkelyst i de antroposofiske grupper.

Steiner-gruppen holdt studieaftener om onsdagen og **Johannes-gruppen** om tirsdagen. Et overvældende stort antal bøger og foredrag – især af **Rudolf Steiner** – blev oversat fra tysk og udgivet som bøger eller privattryk til brug ved gruppearbejdet.

Især var **Johannes Hohlenberg**, Christian Hansen, hans søn Viggo Hansen, Agnete Uhrbrand, Carin og Svend Astrup og Karl-Henry Jensen aktive oversættere.

Hver sommer blev der holdt en pause i de ugentlige gruppemøder, men af en gammel protokol for **Johannes-gruppen** fremgår det, at der **fra 2. Verdenskrigs start og frem til 1947** blev holdt møder alle tirsdage året rundt, dog ikke d. 31. august 1943, hvor mødet blev aflyst pga. undtagelsestilstand.

Efter delingen af **Steiner-gruppen** i **1914** var relationen mellem medlemmerne af **Steiner-gruppen** og den nye **Johannes-gruppe** i en årrække noget anspændt, men **efter 2. Verdenskrig** begyndte grupperne at mødes, bl.a. for at gennemføre fælles arrangementer. Den gradvise udbygning af samarbejdet førte til sidst til, at medlemmerne af de to grupper valgte på ny at samle grupperne ved en festlighed d. 8. april **1999**. Den nydannede, forenede gruppe fik navnet **Perseus-gruppen**.

Mange markante personligheder fra de københavnske grupper eller med tilknytning til det antroposofiske miljø i København har i de forløbne år bidraget til antroposofiens udvikling i Danmark. Her skal blot nævnes nogle få:

Bernhard Løw (1843-1931) var en pioner med hensyn til at få **Rudolf Steiner** og antroposofien til Danmark.

Under sine besøg i Danmark boede Rudolf Steiner flere gange hos familien Løw, der ud over Bernhard Løw bestod af hustruen Augusta og døtrene Bertha, Else og Kamma. De kom alle til at få stor betydning for det antroposofiske arbejde.

- og hermed en tak til denne web site <https://www.antroposofiskkulturhus.dk/antroposofiens-historie-i-koebenhavn/> og der "**Antroposofiens historie i København**" for diverse informationer benyttet i dette her dokument.

På de følgende sider gengives to artikler fra det danske tidsskrift "**Okkultisten**" – artikler som jeg har vurderet også giver et vigtigt bidrag i forskningen omkring **fabrikant Bernhard Løw og hans store betydning vedr. den spæde start af "Martinus sagen" i slutningen af 1920erne/begyndelsen af 1930erne.**

NB:

Den nævnte **Henrich Hansen** i artiklen i "**Okkultisten**" på næste side er også omtalt i **Alf Lundbeck** manuskriptet "**Dage med Martinus 1928 – 1932**", se mit uddrag i dette tidligere afsnit i dette her dokument.

CREOSOFIEN bliver til . . . .

Et lille besøg hos dens skaber, den 63-årige HEINRICH HANSEN

Heinrich Hansen.

Indtil sin død skabte *Rudolf Steiner* et enormt materiale til opbyggelsen af antroposofien. Nu efter hans død sidder hans tilhængere rundt omkring i Europa og Amerika og arbejder sig ivrigt igennem stoffet. Ogsaa herhjemme arbejdes der fra villavejens kælder til den indre bys kviste, og vi har netop aflagt et besøg indenfor en saadan flittig kvistlejlighed for at høre lidt nærmere om arbejdet, nemlig hos fhv. antikvarboghdl. polyteknisk ingeniør *Heinrich Hansen* og frue, Gothersgade 91, 3.

H. H. har været med fra den spændende tid, hvor de enkelte divergerende grupper udskilte sig fra stamtræet. Han kender dem, og de kender ham og

hans gentagne steinerske betoning af, at *man skal bruge antroposofien og ikke blot lære den udenad*. Og denne „levende“ antroposofi har H. H. givet navnet creosofi (den skabende viden) og fortæller os nu beredvilligt om dens tilblivelse og resultater.

Fra åndsvidenskabens barndom.

— Efter min fabrikingeniørexamen i 1906 havde jeg indtil 1926 nærmest studeret naturvidenskab og efterhånden også teosofi, psykisk forskning og de gamle religiøse sekter, hvori der jo ligger så mange dybe sandheder skjult. Den antroposofiske bevægelse var ligeledes herhjemme begyndt omkring 1904 som en underafdeling af det teosofiske samfund. Men i 1923 havde denne udskilt sig som selvstændigt medlem af det efter skismaet med *Annie Besant* i 1916 dannede internationale antroposofiske selskab i Dornach (A. A. G.), og den 27.—7.—27 dannede derefter den gamle antroposof *Bernhard Löw* Rudolf Steiner-Forbundet ved at sammenslutte sin egen hidtidige „Johannes-Gruppe“ med *Knud Asbjørn Lunds* i 1925 dannede antroposofiske arbejdsgruppe i Raadhusstræde, hvortil flere af de kendte antroposoffer overgik. I 1930 ophævedes dette forbund således, at Asbjørn fortsatte med R. S. F., medens Johannesgruppen arbejdede videre indtil Löws død og nu føres videre af hans hustru.

— Hvad var nu grunden til denne sidste adskillelse?

— Paa dette tidspunkt var nemlig den unge *Martinus Thomsen* dukket op paa arenaen, som i et brev af 5.—12.—24 havde opfordret præsidenten for ordenen „Stjernen i Øst“, Mr. *J. Krishna-*

murti til at lære sig dansk for at kunne studere det af M. under udarbejdelse værende storværk om livet; men skønt brevet var undertegnet med de initieredes pragtfulde flammekors, blev det ikke besvaret. Martinus havde da forsøgt vor egen hjemlige psykisk interesserede direktør *Carl Vett* (der for tiden sidder fast i Mexico) i et andet brev af 1.—9.—28, og *dette* brev blev besvaret og M. introduceret i Løws kreds, der lagde grunden til hans eventyrlige løbebane fra hans første foredrag i 1930 i Forhaabningsholms Allé. Men Løw døde allerede året efter i en høj alder, idet han led af kræft, som han efter Steiners metode dog midlertidig var blevet helbredet for. Steiner har nemlig også anvist specielle mediciner, hvis virkninger bliver desto større, jo tyndere de kan gøres, og i Arlesheim har man opnået virkninger ved en fortynding til noget hen i retning af en trilliontedel*). Nogle af de udtrådte medlemmer af R. S. F. dannede da efter Løws død en ny gruppe under navnet „Skythianos-Forbundet“, hvori det var meningen at dyrke Steiners antroposofi og Martinus' lære i fællesskab, idet man vilde forsøge at forene S.s beskrivelse af *mennesket* med M.s fremstilling af *det overjordiske*.

— Og dette gav saa næring til rygtet om, at Steiner skulde have forudsagt Martinus som „manden fra nord“?

— Steiner kendte jo ikke M. og havde kun udtalt, at brændpunktet for *antroposofiens* væxt efter verdenskrigen skulde overføres fra Tyskland til Norge eller Danmark og havde endda stillet sine efterkommere frit i den henseende. Men kort efter Steiners død i

1925 mente præsidenten for den norske afdeling af A. A. G., prof. *Richard Eriksen*, at ingen af Steiners disciple var i stand til at føre hans arbejde videre trods det, at disse højt begavede mennesker uden tvivl gjorde sig al umage, hvorfor han, som han selv sagde, foretrak at tilslutte sig den gamle, prøvede grundtvigianisme. Derved overførte Eriksen arbejdet fra Norge til Danmark, og Martinus' forbindelse med den danske interpret Løw blev da af M. og hans tilhængere fortolket derhen, at M. var den af Steiner forudsagte „manden fra nord“. Dette blev dog „abgelehnt“ ved en direkte forespørgsel til Goetheanum, efter hvad Asbjørn oplyste; men Martinus' sekretær *Gerner Larsson* henviste ved et af mine besøg hos dem i 1934 til en påstået lignende udtalelse hos profeten *Esajas*, hvilket M. påhørte uden at protestere. Men her kan jeg vise Dem det saakaldte „*Løws Testamente*“, som Løw affattede omkring 1929 til brug for medlemmerne af sin gruppe, hvor han selv synes at have klargjort stillingen, idet han efter en nøjere overvejelse af de to retningers kvalifikationer fremstiller *Martinus som et for nogles vedkommende nødvendigt led paa vejen til Steiner*, hvorfor han også financierede ham. — Efter Løws død i 1931 har jeg så arbejdet videre på egen hånd udfra det allerede skabte materiale.

— Kunde der ikke her være grund til også at få aflivet myten om, at Steiners bogmateriale skulde være inddelt i forskellige „klasser“ for begyndere og viderekomne alt efter læsernes „indvielsesgrad“ og således ikke lige tilgængeligt for alle interesserede?

— Hele den antroposofiske litteratur er naturligvis tilgængelig for alle og hverken kan eller skal holdes hemmelig paa grund af falsk bedreværdsfølelse

*) Se nærmere herom i Dr. L. Kolisko: „Nachweis der Wirksamkeit kleinster Entitäten“, I. a.

eller intellektuel kulde. Med undtagelse af de medicinske skrifter, der kun udleveres til læger for at undgå direkte misbrug, kan enhver i hvert fald rekvirere de bøger, han ønsker, ved en direkte henvendelse til Goetheanum-forlaget i Dornach, Solothurn, Schweiz.

Creosofiens resultater.

Som et eksempel blandt flere på, hvilke resultater der kan opnås ved et videregaaende creosofisk studium, viser Heinr. Hansen os nu en artikel om verdensgoets eller realitetsvæsenets skabelse med tilhørende symbol samt en lige så filosofisk formfuldendt artikelserie om universorganismen og stjernevæsenerne, der næsten forekommer os at sige sparto til Steiners egen Helsingfors-cyklus af 1912. H. H.'s arbejder har bl. a. også virket inspirerende på forfatteren *Neutzskys* mysteriespil á la Steiner. Hver fugl synger jo med sit næb, — som H. H. træffende bemærker. Til gengæld skriver Neutzsky, der nu er bibliotekar hos Asbjørn, i forordet til sit „Jeg“ følgende om H. H.:

„Han er vel her i Landet den, der har udrettet mest for at videreføre og bearbejde Steiners Tanker. Lidet paa-skønnet har denne Virksomhed været; — thi først om et Par Menneskealdrer vil Læseverdenen være moden nok til at tilegne sig denne Viden fuldtud.“

Heinr. Hansen beskæftiger sig også med en videreførelse af tregreningstanken og viser os en aktuel artikel, hvori han fremlægger erkendelsesteoretiske beviser for, at de nordiske folk kan skabe en ny verdensanskuelse og en ny kultur, som kan frelse menneskeheden, når den nuværende verdenskatastrofe har udlevet sig, og på hvilken basis han omgås med planer om at starte *et nyt politisk parti*. Steiner har jo selv udtalt, at i vore dage er de gamle romere reinkarneret i England; de gamle grækere

i Frankrig og de gamle ægyptere i Italien, medens nordboerne og germanerne (excl. prøjserne) har været racebundne til deres respektive egne i en længere periode. Og her vil deres karma medføre, at det, som normannerne i gamle dage frarøvede det øvrige Europa på deres erobringstogter, må de nu i vor tid give tilbage igen i form af en ny kultur. Og H. H. viser os et flag med krone i, som han har komponeret for den kommende nordiske union eller folkestat, — idet det kunde tænkes, at den lille prinsesse *Margrethe* engang vil blive kåret til nordens dronning i Kalmar ligesom hendes tidligere navne i fortiden. Hun er jo allerede halvt svensk! — siger han.

Til slut spørger vi Heinr. Hansen, om han har noget særligt ønske vedrørende „Okkultisten“s arbejde.

— I tilslutning til mine udtalelser ved redaktionsmødet i fjor vil jeg gerne benytte lejligheden til yderligere at betone, at efter min mening bør spiritismen o. l. religiøse bevægelser og sentimentalitet sløjfes fra „Okkultisten“s spalter, der kun burde omfatte åndsvidenskab, teosofi, astrologi, psykisk forskning og okkult magi, idet bladets opgave jo må være at repræsentere *videnskab*. Og så vil jeg foreslå redaktøren at afholde en konkurrence om et bedre navn til bladet.

... Og med disse ord endnu lydende i vore øren forlader vi vor beskedne åndsvidenskabelige forkæmper, der ikke driver forretning på Steiner eller nøjes med at læse ham højt over en kop fagforeningsthe, — som han selv udtrykker sig. Hans hjem glimrer da heller ikke som en levende reklame for det gamle ord, at „tale er sølv“. Han mener, at *sagen skal tale for sig selv*, og at antroposofiens fremtid ligger hos de *frie* forskere, der nu i stort tal vil

voxe frem overalt efter krigen. — Og denne sluttelige form for succes skaber selvsagt også den bedste karma i Steiners rette ånd.

tcj.

Artiklen i søgebar tekst:

CREOSOFIEN bliver til Et lille besøg hos dens skaber, den 63-årige HEINRICH HANSEN.

Indtil sin død skabte **Rudolf Steiner** et enormt materiale til opbyggelsen af antroposofien. Nu efter hans død sidder hans tilhængere rundt omkring i Europa og Amerika og arbejder sig ivrigt igennem stoffet. Ogsaa herhjemme arbejdes der fra villavejens kælder til den indre bys kviste, og vi har netop aflagt et besøg indenfor en saadan flittig kvistlejlighed for at høre lidt nærmere om arbejdet, nemlig hos fhv. antikvarboghdl. polyteknisk ingeniør **Heinrich Hansen** og frue, Gothersgade 91, 3.H. - H.H. har været med fra den spændende tid, hvor de enkelte divergerende grupper udskilte sig fra stamtræet. Han kender dem, og de kender ham og hans gentagne steinerske betoning af, at man skal bruge antroposofien og ikke blot lære den udenad. Og denne „levende“ antroposof har Heinrich Hansen givet navnet creosofi (den skabende viden) og fortæller os nu beredvilligt om dens tilblivelse og resultater.

Fra åndsvidenskabens barndom.

Efter min fabrikingeniørexamen i **1906** havde jeg indtil **1926** nærmest studeret naturvidenskab og efterhånden ogsaa teosofi, psykisk forskning og de gamle religiøse sekter, hvori der jo ligger så mange dybe sandheder skjult. Den antroposofiske bevægelse var ligeledes herhjemme begyndt omkring **1904** som en underafdeling af det teosofiske samfund. Men i **1923** havde denne udskilt sig som selvstændigt medlem af det efter skismaet med Annie Besant i **1916** dannede internationale antroposofiske selskab i Dornach (A. A. G.), og den 27/7 **1927** dannede derefter den gamle **antroposof Bernhard Løw** **Rudolf Steiner-Forbundet** (red: R.S.F.) ved at sammenslutte sin egen hidtidige „**Johannes-Gruppe**“ med Knud Asbjørn Lunds i **1925** dannede antroposofiske arbejdsgruppe i Raadhusstræde, hvortil flere af de kendte antroposoffer overgik. I **1930** ophævedes dette forbund således, at Asbjørn fortsatte med R. S. F., medens **Johannesgruppen** arbejdede videre indtil **Løws** død og nu føres videre af hans hustru.

Hvad var nu grunden til denne sidste adskillelse?

Paa dette tidspunkt var nemlig den unge **Martinus Thomsen** dukket op paa arenaen, som i et brev af **5.-12.-24** havde opfordret præsidenten for ordenen „Stjernen i Øst“, Mr. **J. Krishnamurti** til at lære sig dansk for at kunne studere det af M. under udarbejdelse værende storværk om livet; men skønt brevet var undertegnet med de initieredes pragtfulde flammekors, blev det ikke besvaret. **Martinus** havde da forsøgt vor egen hjemlige psykisk interesserede direktør **Carl Vett** (der for tiden sidder fast i Mexico) i et andet brev af **1.-9. - 28**, og dette brev blev besvaret og **Martinus** introduceret i **Løws kreds**, der lagde grunden til hans eventyrlige løbebane fra hans første foredrag i **1930** i Forhaabningsholms Alle. Men **Løw** døde allerede året efter i en høj alder, idet han led af kræft, som han efter Steiners metode dog midlertidig var blevet helbredet for. Steiner har nemlig ogsaa anvist specielle mediciner, hvis virkninger bliver desto større, jo tyndere de kan gøres, og i Arlesheim har man opnået virkninger ved en fortynding til noget hen i retning af en trilliontedel. Nogle af de udtrådte medlemmer af **R. S. F.** dannede da efter **Løws** død en ny gruppe under navnet „**Skythianos-Forbundet**“, hvori det var meningen at dyrke **Steiners** antroposofi og **Martinus'** lære i fællesskab, idet man vilde forsøge at forene S.s (Red: Steiners beskrivelse af mennesket med M.s (rd: Martinus) fremstilling af det overjordiske.

Og dette gav saa næring til rygtet om, at **Steiner** skulde have forudsagt **Martinus** som „manden fra norden“?

Steiner kendte jo ikke M. og havde kun udtalt, at brændpunktet for antroposofiens væxt efter verdenskrigen skulde overføres fra Tyskland til Norge eller Danmark og havde endda stillet sine efterkommere frit i den henseende. Men kort efter Steiners død i 1925 mente præsidenten for den norske afdeling af A. A. G., prof. Richard Eriksen, at ingen af Steiners disciple var i stand til at føre hans arbejde videre trods det, at disse højt begavede mennesker uden tvivl gjorde sig al umage, hvorfor han, som han selv sagde, foretrak at tilslutte sig den gamle, prøvede grundtvigianisme. Derved overførte Eriksen arbejdet fra Norge til Danmark, og Martinus' forbindelse med den danske interpret Løw blev da af M. og hans tilhængere fortolket derhen, at M. var den af Steiner forudsagte „manden fra norden“.

Dette blev dog „abgelehnt“ ved en direkte forespørgsel til Goetheanum, efter hvad Asbjørn oplyste; men Martinus' sekretær Gerner Larsson henviste ved et af mine besøg hos dem i 1934 til en påstået lignende udtalelse hos profeten Esajas, hvilket M. påhørte uden at protestere.

Men her kan jeg vise Dem det saakaldte „*Løws Testamente“, som Løw affattede omkring 1929 til brug for medlemmerne af sin gruppe (Johannes-gruppen), hvor han selv synes at have klargjort stillingen, idet han efter en nøjere overvejelse af de to retningers kvalifikationer fremstiller Martinus som et for nogles vedkommende nødvendigt led paa vejen til Steiner, hvorfor han også financierede ham. - Efter Løws død i 1931 har jeg (red: Heinrich Hansen) så arbejdet videre på egen hånd ud fra det allerede skabte materiale...

Kunde der ikke her være grund til også at få aflivet myten om at Steiners bogmateriale skulle være inddelt i forskellige "klasser" for begyndere og viderekomne alt efter læserens "indvielsesgrad" og således ikke lige tilgængeligt for alle interesserede ?

Hele den antroposofiske litteratur er naturligvis tilgængelig for alle og hverken kan eller skal holdes hemmelig paa grund af falske bedreværdfølelse eller intellektuel kulde. Med undtagelse af de medicinske skrifter, der kun udleveres til læger for at undgå direkte misbrug, kan enhver i hvert fald rekvirere de bøger, han ønske, ved en direkte henvendelse Goetheanum-forlaget i Dornach, Solothurn, Schweiz.

Creosofiens resultater

Som et eksempel blandt flere på, hvilke resultater der kan opnås ved et videregaaende creosofisk studium, viser Henrich Hansen os nu en artikel om verdensgoet eller realitetsvæsenets skabelse med tilhørende symbol samt en lige så filosofisk formfuldendt artikelserie om universorganismen og stjernevæsenerne, der næsten forekommer os at sige spar to til Steiners egen Helsingfors-cyklus af 1912 (red: formodentligt "De åndelige væsener i himmellegemerne og naturriggerne - 10 foredrag holdt i Helsingfors 3. - 14. april 1912" der i skrivende stund er udgivet på dansk; og som bl.a. kan købes her <https://www.audoniconsbogsalg.dk/>). Henrich Hansen arbejder har bl.a. også virket inspirerende på forfatteren Neutzskys mysteriepiel á la Steiner. Hver fugl synger jo med sit næb – som Henrich Hansen træffende bemærker. Til gengæld skriver Neutzsky, der nu er bibliotekar hos Asbjørn (red: Knud Asbjørn Lund) i forordet til sit "Jeg" følgende om Henrich Hansen: "Han er vel her i Landet den, der har udrettet mest for at videreføre og bearbejde Steiners tanker. Lidet paaskønnet har denne Virksomhed været; thi først om et par menneskealdre vil Læseverdenen være moden nok til at tilegne sig denne Viden fuldtud"

Heinrich Hansen beskæftiger sig også med en videreførelse af tregreningstanken og viser os en aktuel artikel, hvori han fremlægger erkendelsesteoretiske beviser for, at de nordiske folk kan skabe en ny verdensanskuelse og en ny kultur, som kan frelse menneskeheden, når den nuværende verdenskatastrofe har udlevet sig, og på hvilken basis han omgås med planer om at starte et nyt parti. Steiner har jo selv udtalt,

at i vore dage er de gamle romere reinkarneret i England, de gamle grækere i Frankrig, og de gamle egyptere i Italien, medens nordboerne og germanerne (excl. Prøjserne) har været racebundne til deres respektive egne i en længere periode. Og her vil deres karma medføre, at det som normannerne i gamle dage frarøvede det øvrige Europa på deres erobringstogter, må de nu i vor tid give tilbage igen i form af en ny kultur. Og Heinrich Hansen viser os et flag med krone i, som han har komponeret for den kommende nordiske union eller folkestat idet det kunne tænkes, at den lille prinsesse Magrethe engang vil blive kåret til nordens dronning i Kalmar ligesom hendes tidligere navne i fortiden. Hun er jo allerede halvt svensk ! Siger han.

Til slut spørger vi Heinrich Hansen om han har noget særligt ønske til "Okkultisten"s arbejde

I tilslutning til mine udtalelser ved redaktionsmødet i fjor vil jeg gerne benytte lejligheden til yderligere at betone, at efter min mening bør Spiritismen o.l. religiøse bevægelser og sentimentalitet sløjfes fra "Okkultisen"s spalter, der kun burde omfatte åndsvidenskab, teosofi, astrologi, psykisk forskning og okkult magi, idet bladets opgave jo må være at repræsentere videnskab. Og så vil jeg foreslå redaktøren at afholde en konkurrence om et bedre navn til bladet.

... og med disse ord endnu lydende i vore øren forlader vi vor beskedne åndsvidenskabelige forkæmper, der ikke driver forretning på Steiner eller nøjes med at læse ham højt over en kop fagforeningsthe som han selv udtrykker sig. Hans hjem glimrer da heller ikke som en levende reklame for det gamle ord, at "tale er sølv" han mener, at "sagen skal tale for sig selv", og at antroposofiens fremtid ligger hos de frie forskere, der nu i stort tal vil voxer frem overalt efter krigen – og denne sluttelige form for succes skaber selvsagt også den bedste karma i Steiners rette ånd.

= slut på artiklen =

Notèr:

Bemærk i artiklen "**CREOSOFIEN bliver til**, Et lille besøg hos dens skaber, den 63-årige HEINRICH HANSEN" hvor Heinrich Hansen nævner, citat:

(...) "og den 27/7 1927 dannede derefter den gamle antroposof **Bernhard Løw** Rudolf Steiner-Forbundet (red: R.S.F.) ved at sammenslutte sin egen hidtidige „**Johannes-Gruppe**“ med Knud Asbjørn Lunds i 1925 dannede antroposofiske arbejdsgruppe i Raadhusstræde, hvortil flere af de kendte antroposoffer overgik.

I 1930 ophævedes dette forbund således, at Asbjørn fortsatte med R. S. F., medens **Johannesgruppen** arbejdede videre indtil **Løws** død og nu føres videre af hans hustru (...) citat slut.

samt: (...) "nogle af de **udtrådte** medlemmer af R.S.F. (Rudolf **Steiner Forbundet**) dannede da efter **Løws** død (i 1931) en ny gruppe med navnet "**Skythianos-forbundet**" hvori det var **meningen, at dyrke Steiners antroposofi med Martinus lære idet man ville forsøge at forene S.s (Rudolf Steiners) beskrivelse af "mennesket" med M.s (Martinus) fremstilling af "det overjordiske"** (...) citat slut.

Endeligt bør **Krishnamurti** nævnes atter en gang fordi han i 1929 opløste organisationen "The Order of the Star", og tog fuldstændig afstand til Det Teosofiske Samfund og proklamerede, at "Sandheden er et land uden stier. Man finder ikke sandheden gennem nogen organisation, nogen tro, noget dogme, nogen præst eller noget ritual, og heller ikke gennem filosofisk viden eller psykologisk metode."

(kilder: https://da.wikipedia.org/wiki/Jiddu_Krishnamurti og https://en.wikipedia.org/wiki/Order_of_the_Star_in_the_East)

Summa summarum:

I **1914** stiftede **Bernhard Løw** sammen med andre en ny antroposofisk gruppe ved navn **Johannes-gruppen**.

I **1923** blev der i en række lande dannet autonome antroposofiske landsselskaber med tilknytning til det internationale selskab i Dornach, Schweiz. Det danske selskab fik Johannes Hohlenberg som generalsekretær, og han kom således til at repræsentere Danmark ved det såkaldte julestævne i Dornach i **1923**.

Steiner-gruppen (red: dannet i 1914) blev straks tilknyttet det nye danske landsselskab (i 1923) hvor Johannes Hohlenberg (1881-1960) var generalsekretær frem til 1931 - hvorimod **Johannes-gruppen** (red: dannet i 1914) først tilsluttede sig i 1947.

I perioden **1927 – 1930** eksisterede **Rudolf Steiner Forbundet (R.S.F.)** som en sammenslutning af **Bernhard Løws Johannesgruppe** (som han oprettede i 1914) og Knud Asbjørn Lunds antroposofiske arbejdsgruppe (som han oprettede i 1925).

Bernhard Løw var leder af **Rudolf Steiner Forbundet** frem til **1930** hvor **Rudolf Steiner Forbundet delte sig således**, at Knud Asbjørn Lund fortsatte med **Rudolf Steiner Forbundet** (R. S. F.), medens **Johannesgruppen** etableret af Bernhard Løw arbejdede videre indtil Bernhard Løws død i **1931** hvorefter den videreførtes af hans hustru. Nogle af de udtrådte medlemmer af Rudolf Steiner Forbundet (R.S.F.) dannede da efter Løws død en ny gruppe under navnet „Skythianos-Forbundet”, hvori det var meningen at dyrke Steiners antroposofi og Martinus’ lære i fællesskab, idet man vilde forsøge at forene Rudolf Steiners antroposofi (beskrivelse af mennesket) med Martinus fremstilling af det overjordiske.

I artiklen fra 1943 ”CREOSOFIEN bliver til” nævner Heinrich Hansen, citat:

(...)”Men her kan jeg vise Dem det saakaldte „***Løws Testamente**”, som **Løw** affattede omkring **1929** til brug for medlemmerne af sin gruppe, hvor han selv synes at have klargjort stillingen, idet han efter en nøjere overvejelse af de to retningers kvalifikationer fremstiller **Martinus** som et for nogles vedkommende nødvendigt led paa vejen til Steiner, hvorfor han også financierede ham. - Efter **Løws** død i **1931** har jeg (red: Heinrich Hansen) så arbejdet videre på egen hånd udfra det allerede skabte materiale... ” (...) citat slut.

I artiklen fra 1943 ”**CREOSOFIEN bliver til**” nævner Heinrich Hansen at Martinus afholdte sit første foredrag i **1930** i Forhaabningsholms Alle (Aarhus) hvilket er rigtigt; **men det bør kraftigt betones, at allerede i september 1928 havde Martinus været inviteret til møde hos fabrikant Bernhard Løw i Ordrup. På det møde havde Martinus besvaret spørgsmål og vist lysbilleder af symbolerne. Det var dermed Martinus’ første forevisning af sit arbejde for fremmede. På Bernhard Løws foranledning afholdte Martinus efterfølgende et foredrag i Bernhard Løws bolig i Ordrup; og undertegnede formoder, at alle deltagerne til dette foredrag var medlemmer af Bernhard Løws tidligere nævnte antroposofiske ”Johannes – gruppe”..**

”**Løws testamente**” som **Bernhard Løw** havde affattet i **1929** – og den tekst som Heinrich Hansen fremsendte til ”**Okkultisten**” der bragte den i nr. 11, november **1945**, side 172/173 er muligvis en del af nævnte ”Løws testamente” affattet af **Løw** i **1929**; se næste side..

Dr. Rudolf Steiners Aandsvidenskab og Martinus' Kosmologi

Vi har fra vor Medarbejder Ingeniør Heinrich Hansen modtaget efterfølgende ældre Udtalelse af *Bernhard Løw* med Anmodning om Optagelse.

Da det maaske for *Okkultistens* Læsere og andre Interesserede kunde have Interesse at studere Hr. Løws Stilling til Hr. Martinus, indsender undertegnede dette Dokument til Tidsskriftet. Hr. Løw fremstillede sit Syn paa de 2 Arter af Aandsvidenskab som en Række Spørgsmaal og Svar saaledes:

1. Sp.: Hvor er Forskellen paa Dr. Steiners Aandsvidenskab og Martinus' videnskabelige Fremstilling af Universets Energier?

Svar: Dr. S. lægger Vægten paa det individuelle Arbejde, Martinus paa Modtageligheden hos en vis Klasse Mennesker.

2. Sp.: Hvorledes skal Individerne arbejde med Dr. Steiners Aandsvidenskab?

Svar: Her forlanges en stærk logisk Tænkning udviklet her i den sanselige Verden; en Tænkning, der kun udvikles her i Nutiden.

3. Sp.: Hvilken Nytte har Mennesket af den saaledes trænerede Tænkning, og hvordan kan vi se disse Resultater anvendes aandeligt?

Svar: Den stærkt udviklede Tænkning præger sig som en aandelig Kraft i Ætherhjernen, og herigennem kan man saa arbejde videre med sjælelige-aandelige Impulser og frembringe nye kosmiske Resultater, der kommer den aandelige Verden til gode og giver denne højere Verden ny Livskraft.

4. Sp.: Kan man gennem Martinus' Fremstilling opnaa de samme Resultater?

Svar: Nej, naar man maa anvende nye Kræfter, som man maa udvikle, saa maa der ogsaa fremkomme et andet Resultat end der, hvor man kun anvender de Impulser, som allerede er givet gennem den naturlige, aandelige Udvikling.

Sp. 5.: Hvad forlanger da Martinus af Menneskene?

Svar: Intet! Han vil slet ikke drage Menneskene bort fra det Felt, hvortil de er naaet. Han meddeler kun simpelthen Energiens Maade at virke paa og overlader Menneskene til ganske frit at følge disse Anvisninger eller ej, ganske som deres naturlige Udviklingstrin tillader dem.

6. Sp.: Hvad opnaar da Menneskene gennem dette af Dr. S. saa stærkt forlangte trænende Tankearbejde?

Svar: Herigennem vil Menneskene kunne opnaa en mere selvbevidst, aandelig Tilstand, der sætter dem i Stand til at virke videre i Kosmos paa en anden og højere Maade end ved at gaa den Vej, som vises dem gennem Martinus.

7. Sp.: Hvorfor leder Martinus denne Klasse af Mennesker paa denne særegne Maade?

Svar: Det er, fordi kun meget faa Mennesker kan arbejde sig igennem til et bevidst selvstæn-

digt, aandeligt Arbejde, hvorimod den allerstørste Del maa gaa den aandeligt slagne Landevej, som Martinus saa fuldt kan vise dem, og her behøves ikke det personlige, fysiske, stringente Tankearbejde, der danner Grundlaget for Muligheden af en endnu højere Udvikling, end der ellers vilde tilflyde vort Kosmos.

8. Sp.: Hvorfor har Martinus valgt denne sin Fremgangsmaade?

Svar: Denne Fremgangsmaade er selvfølgelig ikke valgt ud fra det fysiske Plan; dette Arbejde, som her skal gennemføres, har direkte sit Udspring fra Kendskab til de kosmiske Energier og gennemstraalet af Kristus-Impulserne fra de højere Verdener.

9. Sp.: Men nu Dr. Steiners Arbejdsmaade?

Svar: Steiners Fremgangsmaade hviler *selvforstaaeligt* paa de samme kosmiske Grundenergi-er; men her rejses ud fra den fysiske Verden visse luciferiske-ahrimanske Problemer, som Mennesket skal prøve sine Tænke- og Aandskræfter paa, og ad denne Vej er det netop, at man saa kan tilføre Kosmos Kræfter af højere Værdi, som Martinus ikke vil kunne lade Menneskene frembringe.

10. Sp.: Er det en Mangel ved den kosmiske Lære, som Martinus viser os i hele sin Mægtighed?

Svar: Paa ingen Maade. Det har jo vist sig ganske umuligt — endda blot for en lille Kreds — at gennemføre det Aandsarbejde, som Steiner havde planlagt med Støtte fra Rosenkreuzerne. Derfor er der en stor Klasse — sjæleligt set —, som vilde staa ganske hjælpeløse, hvis ikke Martinus var kommet med netop de Fremstillinger, som Menneskeheden saa højlig trænger til. — Martinus drager de højeste kosmiske Energier ned til Menneskehedens Beskuelse, og samtidig strømmer de ind i hver modtagelig Siæl og spreder Glæde og Tilfredshed om sig. — Anderledes Dr. Steiner, han lader saavel luciferiske som ahrimanske Kræfter strømme ind, men giver samtidig Anvisning til Optagelsen af denne Kamp (Michael).

Men her begynder saa de alvorlige Spørgsmaal og Svar. Dr. Steiner stiger ned i Materien for at hente det Raamateriale op, som forarbejdet og omsat i Aandelighed kan give et nyt Plus ind i Kosmos.

Martinus henter Guddomskræfterne ned fra deres Ophav og viser dem til Menneskene. — Her er altsaa ikke Tale om størst eller mindst, højest eller lavest. Her er to modsatte Udgangspunkter, to Poler — Martinus er ubetinget den letteste og behageligste. Forstaaet paa rette Maade vil disse to Retninger kunne støtte hinanden.

Steiners Liv var et Martyrium, hvad Martinus' bliver, ved jeg ikke!

Ved *Heinrich Hansen*,
Cothersgade 91, København N.

Undertegnede formoder, at ovenstående artikel som **Heinrich Hansen** fremsendte til "Okkultisten" der bragte den i nr. 11, november 1945, side 172/173, muligvis er en del (måske enda det hele ?) af det tidligere af Heinrich Hansen nævnte "Løws testamente" affattet af **Løw** i 1929. Om det i artiklen fra 1943 "CREOSOFIEN bliver til" nævnte "Skythianos-forbundet" har **Rudolf Steiner** sagt om **Skythianos**, at han var en højt indviet, se <https://anthrowiki.at/Skythianos> ; men om det nævnte danske "Skythianos-forbundet"

"I bogen "**Martinus' erindringer**" udgivet i **1987** formidles på siderne 85/86, **jeg citerer:**

(...) "**Løw** havde været så interesseret i **Rudolf Steiner**, at denne nogle år forinden havde inviteret ham ned til sig i Schweiz.

Steiner havde sit hovedcenter i den nordschweiziske by Dornach, og her havde Løw altså været hans gæst i en længere periode og således haft lejlighed til at studere denne interessante personlighed på nærmeste hold.

Løw havde kendskab til nogle gamle profetier, blandt andet af **Nostradamus**, om den kommende verdenslærer »manden fra Norden«, som skulle fremstå netop i dette årti, og han ønskede så vældigt, at han måtte møde denne verdenslærer. Han havde haft den tanke, at det måske var Steiner.

Men da Løw efter sit langvarige ophold hos Steiner skulle tage afsked med ham, havde de en sidste samtale.

Steiner sagde da, at om hundrede år ville der ikke længere findes noget, der hed antroposofi.

Løw spurgte da: »Jamen ... hvad findes der så?«

Steiners svar var lidt symbolsk:

»Jeg ser en rift i skyerne over Deres eget fædreland Danmark. Her vil der om få år fremstå en ny verdenslærer. Da han vil have behov for støtte, ville det være dejligt, dersom der var nogen, der ville hjælpe ham!«

Nu rejste Løw tilbage til Danmark. Han genoptog de antroposofiske studiekredse i Ordrup, og han oprettede også studiekredse i provinsen. Og nu var han altså kommet i forbindelse med mig." (...)

citater slut. (den markede ovenstående tekst markeret med fed skrift er gjort af undertegnede i dette her dokument)

Ref ovenstående:

"Løw havde kendskab til nogle gamle profetier, blandt andet af **Nostradamus**, om den kommende verdenslærer »manden fra Norden«, som skulle fremstå netop i dette årti", så formoder jeg, at **Bernhard Løw** havde sit nævnte kendskab til **Nostradamus** profetierne fra C.S.Billensteins bog fra **1920 "Opklaringen af Nostradamus profetier"** (Billenstein og Løw boede i øvrigt ikke særligt langt fra hinanden...); og jeg vil slet ikke blive forbavset såfremt Løw for det første havde nævnt bogen og dens indhold for Rudolf Steiner under sit nævnte ophold der i 1920'erne (Rudolf Steiner døde den 30. marts 1925 i Dornach nær Basel i Schweiz.); samt i så så fald efterfølgende havde givet et eksemplar af bogen til **Martinus** dengang de to mødtes i slutningen af 1920'erne, og Løw var blevet overbevist om, at Martinus var »Manden fra Norden«; den af citat "Nostradamus bebudede kommende Verdenslærer".

Antroposofiske Selskab bestrider senere, at Rudolf Steiner skulle have sagt dette til Bernhard Løw under hans besøg hos Rudolf Steiner i 1920'erne, for i arkiverne i Dornach findes ingen skriftlig dokumentation for denne profeti, men det udelukker jo ikke, at den kan være fremsat i mundtlig form.

Bernhard Løw tog det dog så alvorligt, at han efter sin hjemkomst til Danmark samlede en kreds af unge åndeligt udviklede personer "med den rigtige alder" idet Rudolf Steiner havde sagt, at "man må regne med, den ny verdenslærer ville få sin indvielse i alderen 28-30 år".

Fra omkring 1925 samledes således ofte om søndagen en kreds af sådanne "potentielle personer" i Bernhard Løws store villa på Kirkevej 23 i Ordrup (Charlottenlund) nord for København – ikke ret langt derfra havde

C.S. Billenstein ladet bygge sin store villa på Geelsodde i Holte i 1901, og som var hans bopæl helt frem til sin død i 1952.

Martinus (født 1890 i Sindal, Nordjylland) fik i marts måned **1921** i en alder af 30 år kosmisk bevidsthed i løbet af to meditationer med kort tids mellemrum på sin daværende bopæl i København – og i de første syv år efter Martinus havde fået kosmisk bevidsthed, levede han i absolut ubemærkethed.

Det var først i **1928**, tre år efter Rudolf Steiners død, at han begyndte at føle, at tiden nu var moden til, at hans lære skulle ud.

I september **1928** skrev Martinus således et brev til direktøren for Magasin, Carl Vett, der var kendt for sin interesse i åndelige anliggender, og han henviste Martinus til Bernhard Løw, der nu inviterede Martinus ud til sine antroposofiske søndagsmøder i Ordrup for at vise sine symboler og fortælle om det evige verdensbillede thi Bernhard Løw mente, at Martinus godt kunne være den ny verdenslærer, det stemte jo fint med Rudolf Steiners beskrivelse idet Martinus netop havde fået kosmisk bevidsthed da han var 30 år.

På web siden www.martinus.dk kan man læse dette brev som jeg bringer et uddrag af da det giver et indtryk af den indledende "proces":

25. juni 1929:

Brev-id: 30223 [Se originalbrev](#)
Dato: 1929-06-25
Afsender: Bernhard Løw
Modtager: Marie Steiner
Afsendersted: Danmark
Modtagersted: Tyskland
Emne: 12 Punkter forfattet af Bernhard Løw og oplæst for Fru Steiner

---

B.L. Bernhard Løw

Oversættes ikke

Martinus er Bringeren af det store Gode for hele Menneskeheden.

Dr. Steiner Arbejderen for Menneskets Førstegrøde, der skal lede Evolutionen!

* Fru Steiner Bringeren af Demeter-Kræfterne i den nye Evolution!

Martinus taler til Menneskeheden om de 7 Grundenergier og deres Grundegenskaber.

1. Han vil anvende alle Nutidens Midler, (Lysbilleder og Film) for at kunne sprede det over hele Verden.
2. Han er kommet til Danmark fordi herfra skal udgaa en Verdensimpuls.

3. Heri Danmark er netop inkarneret Sjæle, for Øjeblikket mange Sjæle fra andre Nationer, der er udviklet saa højt, at de kan bidrage til at bære denne mægtige Opgave.
4. Herfra vil det være muligt for os Antroposofer, at uddrage de højst udviklede Sjæle, hvorved det saa vil blive muligt for os Antroposofer, at uddrage de at gennemføre Dr. Steiners Aandsvidenskab netop som han har ønsket det!
5. Martinus Gennembrud kom ved det 30. Aar, hvor han genoplevede den store Fødsel (det Fuldkomne Menneske), hvorved han kan beskrive det store Al-Kosmos i alle sine Enkeltheder.
6. Han beskriver andre Kosmos' med deres Mennesketrin; men ingensinde findes noget lig det engang Skabte, skønt Væsnerne staar paa samme Trin i Kræfternes Udvikling.
7. Han vil ikke danne noget som helst Samfund; ethvert Menneske skal blive paa det Sted, hvor det engang staar, for herfra at udvikle sig videre gennem den Kærlighed og Visdom, der fra ham strømmer direkte i Menneskesjælene, som er naaet til Modtagelighed herfor.
8. Alt hvad han giver stammer fra den aandelige Verden; (Men han formaar ikke at vise hvordan Menneskene skal kunne anvende disse Energier; det maa de selv om!!! oversættes ikke.) (dette understregede blev ikke oplæst.)
9. Født af ukendte Forældre afsides paa Landet uden videre Undervisning (6 Timer ugentlig), kan man tale med ham om ethvert aandelig Spørgsmaal, og giver han fulgyldig Svar paa alt! - derimod holder han ikke af at tale om de dagligdags fysiske Forhold.
10. Efter ca 10 Maaneders Samarbejde med ham, har det ikke været muligt at finde noget Modsætningsforhold paa noget Punkt overfor Dr. Steiners Aandsvidenskab. - Han kender intet til Dr. Steiner.
11. Han siger, naar man spørger, at han nu først kommer med denne Alvisdom, fordi Menneskeheden ikke har været moden til at modtage denne før, da den først i vor Tid er modnet til denne Forstaaelse.

Oversættes ikke

Hvorledes vil nu en saadan Lære virke paa Medlemmer i vort Selskab?

* Demeterkræfterne er ikke de gamle græske, men kræfterne i Jord-Moderen, de, ifølge Dr. Steiners Erkeengle Foredrag, i Jorden bundne Naturkræfter, - de mørkeblaa sølvglinsende, som fra oven maa forvandles i Guld (Uriel).

Oplæste paa Tysk for fru Steiner af Dr. Carl Asche d. 25. juni 1929 kl. 11 hos Ritmester Aas. vedføjet et Par yderligere Bemærkninger.

Kommentarer kan sendes til [Martinus Institut](http://www.martinus.dk).

Oplysninger om fejl og mangler samt tekniske problemer kan sendes til [webmaster](mailto:webmaster@martinus.dk).

Kilde:

https://www.martinus.dk/da/onlinebibliotek/breve/index.php?mode=opslag&brev_id=30223

Brev-id: 30224 [Se originalbrev](#)
Dato: 1929-10-16
Afsender: Bernhard Løw
Modtager: Larsen
Afsendersted: Charlottenlund
Modtagersted: Danmark
Emne: Et beløb til Martinus og et lån. Direktør Vett. Forstaaelse for Martinus Mission. Steiners standpunkt. Året 1930. Christus i æterform

---

Charlottenlund d. 16. 10. 1929

16. oktober 1929:

Kære Hr. Larsen!

Da min Kone allerede havde tænkt ligesom De, da vi modtog Deres Skrivelse, saa blev der ogsaa tilstillet Martinus et Beløb som foreløbig kan hjælpe til, at han ikke ligefrem skal lide Nød. – Dette Beløb er ikke ydet af mig men af en Person, som har stillet en vis Sum til Disposition for aandeligt Arbejde. Med hensyn til Deres Antydning af en mere heldig pekuniær Fremtid, saa vilde det maaske være rigtig hvis man saa foreløbig kunde yde Martinus et Laan, der kunde tilbagebetales, naar hans økonomiske forhold tillod det. –

Hr. Direktør Vett har jeg ikke villet anmode om Penge, da han mangler Forstaaelse for Martinus Mission her i Verden, hvor han dog ofrer betydelige Summer paa meget tvivlsomme Foretagender. I det Hele taget er en virkelig Forstaaelse af Martinus ogsaa en vanskelig Sag, fordi Jordkræfterne spiller en saa stor Rolle i vor Tid i den aandelig-sjælelige Evolution, og her er det at Steiner indtager et ganske specielt Standpunkt, som De, Hr. Larsen næppe kan forstaa og den allerstørste Part af Antroposoferne heller ikke. – Med Hensyn til deres Bog tror jeg ikke, at den foreløbig vil være til nogen Gavn for Martinus, dertil er den skrevet for meget ud fra Hjertelaget. – **I det Arbejde, som jeg nu har rejst i det nye Arbejdsaar, har jeg fra en af Steiner Cyklus – 1909-1910 – fremført noget overordentlig vigtigt for vore Medlemmer; idet der her udtales at i Aaret 1930 vil fremtræde en høj Indviet, der vil vise Christus i Æterform – dette forstaaet på rette Maade –, men hvis denne ikke bliver forstaaet paa rette Maade af Menneskene vil det have ubodelig Skade til Følge for hele Menneskeheden og vil ikke atter lade sig oprette. – Derfor er Steiners Lære kun en Forberedelse til denne enestaaende Begivenhed og det ligger i Antroposofernes Haand om denne Mission skal lykkes, eller om Menneskeheden skal for bestandig synke dybere i Materialismens Sump. Det er dette Spørgsmaal, som jeg nu med fuld Kraft arbejder paa i Rudolf Steiner-Forbundet saavel her som i Provinserne. – Om dette og andet kan vi tales ved, naar vi træffer sammen.**

Med de venligste Hilsner ærbødigst

Bernhard Løw

Kommentarer kan sendes til [Martinus Institut](#).

Oplysninger om fejl og mangler samt tekniske problemer kan sendes til [webmaster](#).

Kilde:

https://www.martinus.dk/da/onlinebibliotek/breve/index.php?mode=opslag&brev_id=30224

Noté:

Den omtalte "Steiner Cyklus – 1909-1910" er sandsynligvis **Rudolf Steiners foredragsrække** med den danske titel "Kristusimpulsen og jeg-bevidsthedens udvikling" indeholdende syv foredrag af Rudolf Steiner i perioden 25. oktober **1909** til 8 maj **1910** i **Berlin**.

I denne foredragsrække formidles i det fjerde foredrag som Rudolf Steiner afholdte den 8. februar **1910**, helt specifikt årstallet **1930**... foredragsrækken er oversat til dansk og udgivet i en lille bog/hæfte med titlen "Kristusimpulsen og jeg-bevidsthedens udvikling"; se også den engelske udgave THE CHRIST IMPULSE AND THE DEVELOPMENT OF THE EGO-CONSCIOUSNESS, GA 116, 4. foredraget kan læses her:

<https://rsarchive.org/Lectures/19100208p01.html>

På de følgende sider citerer jeg fra lidt af den korrespondance som blev ført af antroposoffer såvel internt som med **Martinus** i sin tid, og som er offentligt tilgængelig i **Brevdatabasen** på www.martinus.dk , og hvorfra jeg har citeret på de følgende sider:

19. september 1930

Brev-id: 31479 [Se originalbrev](#)
Dato: 1930-09-19
Afsender: Bernhard Løw
Modtager: S. Timmermann
Afsendersted: Charlottenlund
Modtagersted: Danmark
Emne: Ifølge Rudolf Steiner vil der i 1930 indtræffe en epokegørende begivenhed. Splittelse i Rudolf Steiner forbundet, to foredragsholdere har meldt sig ud. En af dem har rejst sag mod Bernhard Løw personligt.

Charlottenlund d. 19. Sept. 1930.
[med blyant] Kirkevej 23

Kære Hr. S. Timmermann!

Begge Deres Breve af 9. og 16. Sept. Har jeg modtaget. – Jeg har ogsaa modtaget Deres Anmeldelse af et nyt Medlem Hr. Weber, og jeg skal sende Dem hans Medlemskort. – Naar jeg ikke har skrevet før, har det sin Grund deri, at der i Øjeblikket foregaar Ting, der vil være af fundamental Betydning i fremtiden. –

Som De sikkert vil erindre, talte jeg om den epokegørende Begivenhed, der skulde indtræffe i Aaret **1930**, der vilde blive den største for selve Menneskets Vedkommende i hele vor Jordklodes Tilværelse. Naar Dr. Steiner udtaler saadanne Ord, da er det selvindlysende, at vi ikke kan og maa gaa tankeløse forbi. – At en saadan Begivenhed vil sætte Skel er ganske klart, og det viser sig allerede indenfor **Rudolf Steiner Forbundet**, idet to af vore Foredragsholdere Knud Asbjørn og Hjorth har sendt deres Medlemskort tilbage og begge vil arbejde paa egen Haand. – Da begge disse Personligheder i sin Tid sammen med en halv Snes andre Medlemmer var med til at danne Forbundet efter de Principper, som Dr. Steiner havde givet ved Stiftelsen 1911, saa staar jeg, som den af Dr. Steiner valgte Garant for Danmark, med det fulde ansvar for alt det som sker indenfor Forbundet. – Disse to Personligheder kan ikke holde saadanne Foredrag, den vil svare til den store Opgave, der forestaar Menneskeheden fra 1930. – Hjorth har nemlig samtidig med sin Udmeldelse sendt mig et slags Program for sin fremtidige Virksomhed: Punkt 1 "Kræftens Hierarki". – 2. "Urkræfternes Udrugning". – 3. Urtypernes Dannelse i Modersubstansen" o.s.v. i alt 11. – Endvidere: om det personlige: "De aandelige Strømningers Forhold ved Konceptionen". – 2. "Essensen af Kulturepokerne som Sjælens Urtype", o.s.v. 10 Problemer. – Med den Slags fantastiske Problemer i Nutiden er der aldeles intet at stille op. Alt hvad der hedder Mystik er fuldstændig bandlyst i Fremtiden. Hvad der tidligere blev drevet i Mysteriestederne, skal nu foregaa i det fulde Dagslys, i det daglige praktiske Liv, og maa forstaas her, ellers har det ingen Værdi. – Med Hensyn til Asbjørn stiller Sagen sig omvendt. Der er nemlig fra forskellige Sider rejst svære Anklager mod ham for Perversitet! Det har nu givet sig Udslag deri, at han har rejst Sag mod mig personlig, der skal for Retten d. 27. Sept., for at have udspremt disse rygter om ham, skønt jeg intet som helst har haft at gøre hermed. Selve Forbundet er endda her i landet stemplet som pervers! – Det er nødvendigt, at denne Sag får en retslig Afslutning. Heraf vil De kunne slutte, at hverken Hjorth med sine højtt travende Ideer ej heller Asbjørn med sin nedadgaaende Moral er i Stand til at repræsentere Dr. Steiners Aandsvidenskab.

Men saadan gaar det altid her i Verden, naar store Fremstød skal finde Sted; da rejser sig altid svære Modstande. Naturligvis stiller jeg Gruppen ganske frit, den maa jo selv søge sine Veje; jeg har kun her anført Retningslinjer for den. –

Martinus, som jeg har omtalt for Dem, har i Aarhus holdt 2 Møder, og vil nu holde et Møde i Odense. Man har anmodet ham om at komme, da han aldrig selv tilbyder sit Aandsarbejde. Her i København har han endnu ingen samlede Forevisninger foretaget med sine Lysbilleder over Kosmos, skønt han forlængst har lovet det.

–

I de 2 Aar jeg har kendt **Martinus**, har hans Aandsarbejde ingen Modsætning vist til Dr. Steiners; man kunde sige, at det paa flere Punkter allerede har suppleret Dr. Steiners.

Nu maa den nærmeste Tid viser os, hvorledes vi maa stille os overfor den kommende vanskelig Tid. – Jeg har sendt Dem disse korte Meddelelser til almindelig Overvejelse i Gruppen.

Med venlig Hilsen
Bernhard Løw.

Kommentarer kan sendes til [Martinus Institut](#).

Oplysninger om fejl og mangler samt tekniske problemer kan sendes til [webmaster](#).

Kilde:

https://www.martinus.dk/da/onlinebibliotek/breve/index.php?mode=opslag&brev_id=31479&retur=mod_e,alle,,sort,1,,pageNum,1,,form,1

Bernhard Løw, leder af Rudolf Steiner Forbundet døde af kræft den 16. juni 1931 (Ordrup kirkebog, opslag nr:8) hvorefter nogle af de udtrådte medlemmer af Rudolf Steiner Forbundet (R.S.F.) dannede en ny gruppe under navnet „Skythianos-Forbundet”, hvori det var meningen at dyrke Steiners antroposofi og Martinus’ lære i fællesskab, idet man vilde forsøge at forene Steiners beskrivelse af mennesket med Martinus’ fremstilling af det overjordiske jvf. artiklen med Heinrich Hansen i ”Okkultisten” i 1943.

Efter Løws død den 16. juni **1931**: Martinus korrespondance med antroposoffen Peter Fixen vedr. **Skythianos-Pagten**:

Brev-id: 31967 [Se originalbrev](#)
Dato: 1931-08-21
Afsender: Martinus
Modtager: Peter Fixen
Afsendersted: København
Modtagersted: Odense
Emne: Martinus holder sig absolut neutral til **Skythianos**-Pakten og menneskers individuelle modtageform af hans arbejde, som er frit tilgængeligt for alle. Ingen sekt eller sammenslutning. Indledningen i Livets Bog blev større end forventet

---

København d, 21-8-31.

Kære Hr. Fixen!

Modtag min allerbedste Tak for Deres venlig Brev. Med Hensyn til **Skythianos-Pagten** da er det rigtigt, at den har været forelagt mig, og det kan kun glæde mig, at de paagældende Mennesker paa en saa smuk Maade søger at anerkende mig saavel som Rudolf Steiner, og at de kan blive inspireret deraf, men med Hensyn til at raade nogen til eller fra at gaa ind i nævnte Sammenslutning eller Pagt, maa jeg af kosmiske Grunde holde mig absolut udenfor eller neutral. Det der er inspirerende og opbyggende for det ene Menneske er ikke altid det samme for det andet Menneske. Min Hensigt er ikke personligt at danne Sekt eller Sammenslutning, idet mit Arbejde og min Viden absolut ikke paa nogen Maade kan indkapsles i slige Realiteter, men altid maa staa som universalt og frit tilgængeligt for alle Mennesker uden Hensyn til Sekt, Stand eller Race, og saaledes være aaben for enhver individuel Modtagelighedsform, som maatte være af en særlig livgivende Inspiration for dette eller hint Individ. **Skythianos Pagten** udgør altsaa den individuelle Modtagelighedsform under hvilken mine antroposofiske Venner her i København synes at kunne blive inspireret og modtagelige for mit Arbejde. Men jeg har jo ogsaa Venner her som modtager mit Arbejde under helt andre Former; saa De forstaar kære Hr. Fixen, hvordan man vil kunne modtage mit Arbejde og bliver inspireret deraf, er altsaa noget individuelt, som man derfor ikke kan give nogen bestemte Regler for, idet disse Regler saa ikke altid vil komme til at passe. Men nu da første Hæfte af Livets Bog endelig snart er færdigt, saa vil det maaske være bedst, om De først studerede lidt i dette, ligesom det samme vel ogsaa var gavnligt for de andre af mine Venner derovre. Efter at have læst dette vil De allerbedst selv kunne føle, hvad der for Dem er bedst at gøre, og ligesaa med Vennerne.

Med hensyn til første Hæfte af Livets Bog, da bliver det jo noget større end først beregnet og har taget noget længere Tid at udarbejde end først opgivet. Store fundamentale Emner har jeg maattet analysere og indflette i Indledningen til Livets Bog for derved at gøre denne saa praktisk som muligt for Læseren. Indledningen

bliver saaledes et helt lille Evangelium for sig, der er i Stand til at give den uhildede og søgende Læser den rigtige Holdning og Indstilling til Livet ude hensyn til, om han forstaar de store kosmiske Analyser eller ikke, som forekommer senere i samme Bog.

Da al Kraft jo er sat ind paa at faa omtalte Hæfte færdigt saa hurtigt som muligt, beder jeg Vennerne undskylde, at mine Foredrag maa udsættes et lille Stykke Tid endnu.

Haaber at De og Familien ellers har det godt og sender Dem mine venligste Hilsner, og beder Dem samtidig overbringe Vennerne min Hilsen.

Glæder mig til et snarligt Gensyn

Martinus

Kommentarer kan sendes til [Martinus Institut](#).

Oplysninger om fejl og mangler samt tekniske problemer kan sendes til [webmaster](#).

Kilde:

https://www.martinus.dk/da/onlinebibliotek/breve/index.php?mode=opslag&brev_id=31967&search=skythianos&retur=mode,search,,sort,1,,pageNum,1,,form,1,,search,skythianos

Den 11. juli 1932 udkommer Martinus bog "Livets bog" (bind 1) i 2000 eksemplarer. Halvdelen af udgifterne er finansieret af **Bernhard Løw**, halvdelen af andre interesserede. **Udgivelsen bliver omtalt i dagspressen;** fx i et interview med **Martinus** bragt i Berlingske Tidende, aften, den 12. juli 1932.

Hvorvidt indholdet af Martinus bog "Livets bog" udgivet i 1932 bliver omtalt i antroposofiske tidsskrifter i Norden efterfølgende, det er det i skrivende stund **ikke** lykkedes mig at opspore; men året efter, i 1933, bringer det nyetablerede danske "**O.M. - Skandinavisk blad for moderne okkultisme**" i sit allerførste nummer en artikel om Martinus med titlen "Manden fra Norden?"

1. JANUAR O. M.

MANDEN FRA NORDEN?

Martinus har den kosmisk-clairvoyante Evne.

Røntgenblikket.

En af de nye ting, der er kommet op, er det såkaldte Røntgenblik. Det er en evne, der ligger i alle menneskers sind, men som kun nogle få har udviklet sig til en særlig evne. Det er en evne, der ligger i alle menneskers sind, men som kun nogle få har udviklet sig til en særlig evne. Det er en evne, der ligger i alle menneskers sind, men som kun nogle få har udviklet sig til en særlig evne.

an vidste det ikke —

Deres personlige Horoskop.

Ernst Koch

Den første af disse serier er den, der hedder "Deres personlige Horoskop". Den er en serie af horoskoper, der er beregnet på grundlag af den enkelte læsers fødselsdato og fødselssted. Serien består af 12 horoskoper, der er beregnet på grundlag af de 12 zodiakale tegn. Serien er beregnet på grundlag af den enkelte læsers fødselsdato og fødselssted.

Notèr:

I mange af sine foredrag fremhævede Rudolf Steiner (død 1925), at perioden 1930 – 1940 ville blive en vigtig periode i menneskehedens historie.

21. september 1932

Brev-id: 31953 [Se originalbrev](#)
Dato: 1932-09-21
Afsender: Martinus
Modtager: Marie Fixen & Peter Fixen
Afsendersted: Danmark
Modtagersted: Odense
Emne: Martinus takker for gæstfriheden i Odense. Martinus skal holde sit første store offentlige foredrag i Borups Højskole. De samme foredrag kommer til provinsen. Salget af Livets Bog går jævnt.

København, den 21 September 1932

Kære Hr. og Fru Fixen!

Modtag hermed min allerbedste Tak for al den Gæstfrihed og Venlighed, de lod mig blive til Del under mit Besøg i Odense i forrige Uge, og fordi De saa venligt aabnede Deres Hjem for de rare Mennesker, der ønskede at være sammen med mig. Det er mig en stor Glæde at se, at jeg i Odense stadig har trofaste Venner.

Foruden et Par mindre Foredrag for to private Foreninger "Frit Ord" og "**Skythianosforbundet**" skal jeg holde mit første store offentlige Foredrag i Borups Højskole Mandag den 24. Oktober over Emnet "Hvad er det levende Væsen" ? Det næste store Foredrag bliver rimeligvis over Emner "Jordmenneskehedens Skæbne".

Efter Foredragene i København er det saa min Hensigt at holde de samme Foredrag i Provinsen. Naar jeg tager Odense, Aarhus og Aalborg paa et Rejsekort regner jeg med at Foredragene skulde kunne svare sig.

Med Hensyn til Salget af Livets Bog, da gaar det ligesom hele Sagen sin jævne sikre Gang mod Opfyldelsen af sit store Maal.

De skal saa høre nærmere fra mig senere angaaende hvornaar jeg kommer til Provinsen.

I Forbindelse med Ønsket om at De maa befinde Dem godt beder jeg alle Vennerne i Odense herigennem modtage min kærligste Hilsen.

Martinus

Kommentarer kan sendes til [Martinus Institut](#).

Oplysninger om fejl og mangler samt tekniske problemer kan sendes til [webmaster](#).

Kilde:

https://www.martinus.dk/da/onlinebibliotek/breve/index.php?mode=opslag&brev_id=31953&udskriv=on

Som afrunding på afsnittet om **Bernhard Løw** vil jeg nævne bogen ” **Western Esotericism in Scandinavia**” udgivet i **2016**; den kan bl.a. købes via <https://www.saxo.com/dk/western-esotericism-in-scandinavia-henrik-bogdan-hardback-9789004302419> alternativt lånes på biblioteket.

Jeg citerer fra bogens: CHAPTER 5 **Anthroposophy in Denmark** forfattet af *René Dybdal*.

(først Google oversat fra engelsk til dansk; efterfølgende citeres den engelske tekst)

Grundlæggende Aar

I april **1908**, under en foredragsturné i Skandinavien, aflagde **Rudolf Steiner** sit første besøg i **Danmark**. Som generalsekretær for den tyske sektion af Theosophical Society (TS) og en velkendt artikulatør af teosofiske tanker og ideer, vakte Steiners besøg betydelig opmærksomhed fra adskillige medlemmer. Fra da og indtil december **1912**, hvor Steiner forlod TS og efterfølgende stiftede Antroposofisk Selskab (AS), besøgte han Danmark hvert år.

Efter hans besøg i januar **1910** blev en teosofisk loge med primært fokus på Steiners arbejde og ideer grundlagt i København og fik navnet **Steinerlogen**. At etablere loger, der primært fulgte en bestemt inspirationskilde eller impulser fra en bestemt teosofisk leder, var på det tidspunkt ikke unikt for Steinerlogen. **I Danmark var der allerede flere sådanne loger, gennemsigtigt navngivet HPB-logen, Olcott-logen, Besant-logen og - senere - Leadbeater-logen.**

Steinerlogen fremlagde dog en noget anden sag, da den **tilsyneladende var dannet** af tre medlemmer af TS (**Theosophical Society**), **Bernhard Løw**, Caroline Kühle og Henry Riis-Magnussen, som var blevet **udelukket** af det **lokale** Teosofisk Selskab i København i marts **1909**.

Skønt kritik af ledelsen ser ud til at have været et stort problem bag eksklusionen, disse medlemmers interesse for Steiners arbejde var en medvirkende årsag (Borgman Hansen 2004). Den 17. januar **1910** besøgte **Steiner** den svenske by Lund, og en gruppe på mellem tyve og tredive danskere, inspireret af hans budskab, gik for at se og tale med ham. **Steiner** rådede dem til at danne en separat loge, og gruppen vendte tilbage til Danmark ivrig efter at gøre det. Den 29. januar, mindre end to uger senere, blev der holdt konstituerende møde, og den 3. marts **1910** fandt den første generalforsamling sted, hvor den første Steiner-baserede organisation i Danmark formelt blev stiftet. Selvom det stadig er en loge med tilknytning til TS (Theosophical Society), ses Steiners første besøg i **1908** og lanceringen af **Steinerlogen** af AS (Antroposofisk Selskab) som centrale grundlæggende begivenheder for udbredelsen af antroposofi i Danmark.

Da **Steiner** forlod TS (Theosophical Society) i de sidste dage af **1912** og grundlagde AS (Antroposofisk Selskab), påvirkede disse begivenheder også udviklingen i Danmark. Bortset fra **Steinerlogen** forlod endnu en forholdsvis lille loge beliggende i Vejle på Jylland T'erne i marts 1912. Medlemsmæssigt betød det, at mere end en femtedel af T'ernes medlemmer forlod og sluttede sig til AS (eller i absolutte tal, cirka tres medlemmer ud af 300, som dokumenteret i protokollen fra TS Danmarks årsmøde i **1913**). I modsætning til situationen i de skandinaviske nabolande, da loger forlod TS, skabte den danske "splitning" stridigheder om deling af aktiver og ejendom.

Løw og andre argumenterede for, at den nu opløste teosofiske **Steinerlogens** aktiver kunne overføres til en ny loge, der opererede selvstændigt, men inden for en antroposofisk kontekst. Ifølge TS skal enhver ejendom, som en opløst loge besidder, tilbageleveres til TS. Til sidst ser TS og **Steinerlogen** ud til at være nået til enighed, men andre stridigheder om ejerskab fulgte.

I januar **1914** da et medlem af **Steinerlogen**, H.P. Rasmussen, afgået ved døden og efterladt en arv på 60.000 danske kroner til logen, opstod konflikter om, hvordan disse midler skulle forvaltes, blandt logens ledelse. Forhandlinger viste sig at være mislykkede, og **Løw** og en **gruppe** tilhængere **forlod Steinerlogen** og stiftede en ny loge, **Johannesgruppen**. Efter dette skisma gik der yderligere seks år, indtil der blev stiftet yderligere en loge i Danmark (**1920**), Eremogruppen, under ledelse af Carl Wallen og hans hustru Soffy Wallen.”

Som i andre lande havde antroposofiske loger eller grupper indtil da været organiseret som autonome organer.

I 1923 ændrede dette sig, da den internationale ledelse af AS (Antroposofisk Selskab) besluttede at implementere en ny og mere centraliseret organisationsstruktur, der skulle forene og styrke antroposofisk arbejde og initiativer på tværs af grænser. **I Danmark ville denne nye struktur have haft den effekt, at alle danskere blev samlet som loger i én fælles organisation. Det var dog ikke alle Steiner-inspirerede loger, der godkendte denne nye centraliserende udvikling.** På grund af uoverensstemmelser mellem **Løw** og andre fremtrædende danske antroposofere gik der yderligere to et halvt årti, før **Johannesgruppen** meldte sig ind i det danske AS (Antroposofisk Selskab).

Den første danske generalsekretær, der blev valgt efter foreningen af den danske landsdel i **1923**, var **Johannes Hohlenberg** (1881-1960). Hohlenberg var forfatter om forskellige emner, herunder yoga og Søren Kierkegaards filosofi, og en kunstner med et betydeligt ry, og var derfor også kendt uden for AS-miljøet i Danmark. Den efterfølgende generalsekretær, Esper Eising (1876-1951), som overtog efter Hohlenberg i 1931 og beklædte stillingen indtil 1943, var en succesrig forretningsmand og formand i flere nationale erhvervsråd og derfor ligesom sin forgænger også en fremtrædende figur uden for AS (Antroposofisk Selskab). At have respekterede skikkelser som generalsekretærer havde en positiv indflydelse på AS arbejde i disse år, især Eisings erfaring med organisatoriske forhold var med til at strukturere den danske sektioners initiativer. Trods de igangværende konflikter mellem den danske sektion af AS (Antroposofisk Selskab) og **Johannesgruppen** blomstrede antroposofien som bevægelse i de første årtier.” citat slut.

Den oprindelige engelske tekst:

CHAPTER 5 **Anthroposophy in Denmark** forfattet af *René Dybdal*.

The Founding Years

In April **1908**, during a lecturing tour in Scandinavia, **Rudolf Steiner** paid his first visit to Denmark. As general secretary of the German Section of the Theosophical Society (TS) and a well known articulator of Theosophical thoughts and ideas, Steiner's visit garnered considerable attention from numerous members. From then and until December **1912**, when Steiner left the TS and subsequently founded the Anthroposophical Society (AS), he visited Denmark on a yearly basis.

Following his visit in January **1910**, a Theosophical lodge primarily focusing on Steiner's work and ideas was founded in Copenhagen and given the name **Steinerlogen**. Establishing lodges that primarily followed a particular source of inspiration or impulses provided by a particular Theosophical leader was at the time not unique to *Steinerlogen*. In Denmark there were already several such lodges, transparently named *HPB-logen*, *Olcott-logen*, *Besant-logen* and - later on - *Leadbeater-logen*. *Steinerlogen*, however, presented a somewhat different case, since it apparently was formed by three members of the TS, **Bernhard Løw**, Caroline Kühle, and Henry Riis-Magnussen, who had been excluded by the local Theosophical Society in Copenhagen in March **1909**. Although critique of the leadership seems to have been a major issue behind the exclusion, these members' interest in Steiner's work was a contributing factor (Borgman Hansen 2004). On 17 January

1910 Steiner visited the Swedish city of Lund, and a group of between twenty and thirty Danes inspired by his message went to see and talk to him. **Steiner advised them to form a separate lodge, and the group returned to Denmark eager to do so.** On 29 January, less than two weeks later, a constituting meeting was held, and on 3 March **1910** the first general assembly took place, at which the first Steiner-based organisation in Denmark was formally founded. Although still a lodge associated with the TS, Steiner's initial visit in **1908** and the launching of **Steinerlogen** are seen by the AS as key foundational events for the dissemination of Anthroposophy in Denmark.

When Steiner left the TS in the last days of **1912** and founded the AS, these events impacted developments in Denmark, as well. Apart from **Steinerlogen**, another relatively small lodge located in Vejle on Jutland left the Ts in March **1912**. In terms of membership, this meant that more than one-fifth of the members of the Ts left and joined the AS (or in absolute numbers, approximately sixty members out of 300, as documented in the protocol from the annual meeting of the TS Denmark in **1913**). In contrast to the situation in neighbouring Scandinavian countries when lodges left the TS, the Danish "split" caused disputes over the division of assets and property. **Løw** and others argued that the assets of the now dissolved Theosophical **Steinerlogen** could be transferred to a new lodge operating autonomously but within an Anthroposophical context. According to the TS, any property held by a dissolved lodge should be returned to the TS. Eventually, TS and **Steinerlogen** seem to have reached an agreement, but other disputes over ownership followed. In January **1914** when a member of **Steinerlogen**, H.P. Rasmussen, passed away leaving an inheritance of 60,000 Danish crowns to the lodge, conflicts over how to manage these funds emerged among the leadership of the lodge. Negotiations proved unsuccessful, and **Løw** and a group of followers left **Steinerlogen** and founded a new lodge, **Johannesgruppen**. After this schism, another six years passed until a further lodge was founded in Denmark (**1920**), **Eremogruppen**, under the leadership of Carl Wallen and his wife Soffy Wallen.

As in other countries, Anthroposophical lodges or groups had until then been organised as autonomous bodies.

In 1923 this changed, when the international leadership of the AS decided to implement a new and more centralised organisational structure that was intended to unify and strengthen Anthro- posophical work and initiatives across borders. In Denmark this new structure would have had the effect of uniting all Danish as lodges in one common organisation. However, not all Steiner-inspired lodges approved of this new centralising development. Due to disagreements between **Løw** and other prominent Danish Anthroposophists, another two and a half decades passed before **Johannesgruppen** joined the Danish As.

The first Danish general secretary who was elected after the unification of the Danish national section in **1923** was **Johannes Hohlenberg** (1881-1960). Hohlenberg was a writer on diverse subjects including yoga and the philosophy of Søren Kierkegaard, and an artist of considerable reputation, and was therefore well-known also outside the AS milieu in Denmark. The general secretary that followed, Esper Eising (1876-1951), who took over after Hohlenberg in **1931** and held the position until **1943**, was a successful businessman and chairman in several national business councils and therefore, like his predecessor, also a prominent figure outside of the AS. Having respected figures as general secretaries had a positive impact on the work of As during these years especially Eising's experience in organisational matters helped structuring the initiatives of the Danish section. Despite the ongoing conflicts between the Danish section of the AS and **Johannesgruppen**, Anthroposophy as a movement prospered during its first decades."

Citat slut.

Inden jeg helt afslutter afsnittet om teosoffen/antroposoffen (Frimurer & Rosenkreuzer ?) Direktør/Fabrikant Bernhard Løw og hans store betydning for Martinus sagen i perioden 1928 – 1932 (Løw døde i 1931), så finder jeg det på sin plads med følgende information i forlængelse af 1932 og frem til 1980:

I april **1933** udkommer det allerførste nummer af tidsskriftet KOSMOS. Tidsskriftet udgives månedligt af Livets Bogs Bureau med Martinus som ansvarshavende redaktør. I det allerførste KOSMOS nummer april **1933** skrev Martinus artiklen "Til Læserne!" hvori han meget klart og tydeligt formidlede offentligt, at der ikke skal etableres "bevægelser" og/eller "organisationsformer" osv, vedrørende hans lære; hverken dengang eller senere.

I tidsskriftet Kosmos **1989/1** side 13 bringes teksten fra et af de såkaldte Kontaktbreve fra **1951** hvor Martinus stilles spørgsmålet " Hvorfor har "Martinus-Bevægelsen" ikke et passende navn, ved hvilket den kan kendetegnes ligesom de andre åndelige bevægelser, såsom Teosofi, Antroposofi, Indre Mission, Jehovas Vidner etc? –"

På det nævnte spørgsmål svarer Martinus, citat:

"Da der ikke under nogen som helst form omkring mit åndsarbejde eksisterer og heller aldrig nogensinde vil komme til at eksistere forenings-, sekt- eller religionsdannelse med opsatte love og forskrifter, med sakramenter og dåbshandlinger etc., vil der her således ikke være nogen som helst "Bevægelse" at give navn.

At mit åndsarbejde får flere og flere interesserede studiedeltagere og læsere betyder dog ikke, at disse derved kan udtrykkes som et organiseret, religiøst samfund. At man studerer eller læser mine værker betyder lige så lidt, at man derved danner menighed, sekt eller kirke, som hvis man læser andre forfatters videnskabelige værker. Da hele mit åndsarbejde kun går ud på at være en undervisning eller en manifestation af kundskaber i form af verdensbilledets analyser og derigennem blotte betingelserne for næstekærligheden eller den humane livsførelse eller væremåde, der gør mennesket identisk med verdensfreden, kan mit arbejde således ved sin intellektuelle struktur aldrig nogen sinde blive en religion, baserer på tro. Det kan derimod udelukkende kun blive en skole, en læreanstalt, en institution for vejledning og uddannelse i livsvidenskab, hvorved den udviklede studerende kan blive i kontakt med sin guddommelige omskabelse fra dyr til "Mennesket i Guds Billede".

Dette mit arbejde er således for absolut alle sandhedssøgere ganske uafhængigt af hvilken religion, nation eller race, de så end måtte tilhøre. Mine analyser er ligesom en hvilken som helst anden videnskab absolut neutral og upartisk.

Da mit åndsarbejde således er en manifestation af og en vejledning i verdensbilledets evige analyser, kan det slet og ret kun være at betegne som kosmisk videnskab, der igen er det samme som "Åndsvidenskab", ligesom de studerende af denne åndsvidenskab kun kan være at udtrykke som "Åndsforskere". At udtrykke mit åndsarbejde og dets interesserede forskere ved nogen anden betegnelse kan kun være udtryk for en total misforståelse." citat slut.

(Kilde: <https://www.martinus.dk/da/onlinebibliotek/kosmos/index.php?mode=opslag&filnummer=504830>)

Den 9. august **1980** afholdte Martinus sit sidste foredrag, det var offentligt og det blev afholdt i Falkoner Centret med over 1200 (ettusindetohundrede..) deltagere. Foredraget kan høres her <https://www.martinus.dk/da/onlinebibliotek/foredrag/index.php?nr=67>

Det førnævnte foredrag fra 1980 blev senere bearbejdet til tekst af Ole Therkelsen og bragt som artikel i Kosmos 1991/8 side 143

<https://www.martinus.dk/da/onlinebibliotek/kosmos/index.php?mode=opslag&filnummer=49280>)

hvorfra jeg citerer:

"Analyserne er helt frie. Sagen er ingen sekt eller forening

Sagen i sig selv er ikke nogen sekt eller sammenslutning, den er neutral og fri. Den har ingen indmeldelse og ingen udmeldelse, ingen kan meldes ind og ingen kan smides ud. Det står enhver frit at læse mine analyser, at danne studiekredse og centre rundt om i verden, blot man følger analyserne.

Adgangen til analyserne er lige så fri som til solen og al skabelse i naturen. Det skal ikke være en indkapslet historie for nogle enkelte mennesker, det er for *alle* mennesker. Alle der i dag er glade for og finder inspiration i religiøse sekter og samfund, behøver ikke at være ængstelige for det nye, der kommer. Jeg ønsker, at alle skal være dér, hvor de i øjeblikket får inspiration og får udvikling i kærlighed.

Jeg har fået en impuls om, at mit værk skal hedde DET TREDJE TESTAMENTE. Det skal ikke danne grundlag for nogen sekt eller forening. Selvfølgelig skal der være et center, og det er den selvejende institution Martinus Institut på Mariendalsvej. Dér skal der være et fast punkt i form af en administration og et råd, som har til opgave at holde det hele i orden og sørge for, at tingene ikke kommer på afveje." citat slut.

For undertegnede er der ingen tvivl om, at teosoffen/antroposoffen Direktør/Fabrikant Bernhard Løw tilbage i perioden 1928 – 1931 har fortalt Martinus meget om de internationale organisationsformer, der lå bag såvel den teosofiske bevægelse som den antroposofiske bevægelse – og at dette har været medvirkende til, at Martinus på et meget tidligt tidspunkt, fx i tidsskriftet KOSMOS i 1933, offentligt klart og tydeligt tilkendegav hans holdning og beslutninger med hensyn til udbredelsen af hans lære..!

I løbet af sommeren 1975 traf **Martinus** den beslutning, at **hans samlede værk** skal betegnes "**Det Tredie Testamente**". Se en liste over bøger og bindoversigt nederst på denne web site:

<https://www.martinus.dk/da/onlinebibliotek/dtt/>)

Martinus har endvidere flere gange offentligt udtalt, at hans værk "Det Tredie Testamente" dermed er fortsættelsen af Bibelen. Martinus beslutning om at hans samlede værk skulle have titlen "Det Tredie Testamente" afholdte Martinus' sidste personlige elev, Rolf Elving, mange år senere en tale over, og som i skrivende stund kan ses/høres på Youtube: "*Martinus' sidste store beslutning*" - Tale af Rolf Elving på Klint - Mindedagen 8. august 1998", se <https://www.youtube.com/watch?v=kceqEfZG1xc>

Den **11.8. 1979**, på sin 89. års fødselsdag, afholdte Martinus et offentligt foredrag på Hotel Sheraton for ca. 500 tilhørere. Foredraget er hans tredjesidste offentlige foredrag. Det blev optaget, og det kan bl.a. høres her <https://www.martinus.dk/da/onlinebibliotek/foredrag/index.php?nr=134>

I det nævnte offentlige foredrag sagde Martinus bl.a., at han nu havde myndighed til at sige offentligt, at hans samlede værk **Det Tredie Testamente** er "**talsmanden den hellige ånd**" (jvf Det nye Testamente,

Johannes evangeliet, kap. 14 vers 26: .."og jeg vil bede Faderen, og han vil give jer en anden talsmand, som skal være hos jer til evig tid").

Martinus offentlige fødselsdagsforedrag fra 11.8. 1979 er mange år senere blevet bearbejdet til en artikel bragt i tidsskriftet KOSMOS nr.4/ 1994 med titlen "*Kristi genkomst – talsmandens komme*". Titelforslag, stykoverskrifter og bearbejdelse til artiklen er foretaget af Ole Therkelsen. Bearbejdelsen er godkendt af rådet. Artiklen kan bl.a. læses her

<https://www.martinus.dk/da/onlinebibliotek/kosmos/index.php?mode=opslag&filnummer=52750>

I undertegnede's fortolkning er Martinus' samlede værk **Det Tredie Testamente** med sit indhold af hans kosmiske analyser, på sin helt unikke vis en "**World Teacher**", og ej personen Martinus selv; noget som Martinus i øvrigt selv fremhævede mange gange offentligt.

Undertegnede finder det også ganske markant formidlet af Martinus, at han meget tidligt i sin tjeneste for jordmenneskeheden **frabad sig** at der blev etableret "organisationer og bevægelser" for at udbrede hans værk Det Tredie Testamente, idet han mente, at den åndeligt søgende selv ville finde frem til hans værk – noget der i øvrigt er meget let i skrivende stund hvor der findes internetforbindelser overalt på jordkloden... undertegnede har fx skrevet dette her dokument på sin lille beskedne bopæl bare ved hjælp af en PC & internetforbindelse, samt tilgang til at låne diverse supplerende bøger på biblioteket..that simple..

7. opsummering

I kapitlet "Det Tredie Testamente – Martinus sagen" har jeg forsøgt at formidle baggrunden for denne sags opståen, herunder Martinus egen formidling af hvorledes han opnåede permanent kosmisk bevidsthed; en evne han efterfølgende benyttede til at skrive sine kosmiske analyser i sine værker; herunder også om mikroindividerne i det afsjælede legemes mikrokosmos. I den forbindelse vil jeg atter citere følgende fra Alf Lundbecks manuskript "Dage med Martinus 1928 – 1932", kapitel 6, citat:

"Der havde været en kedelig ting ved Løw's død, nemlig at han stod i Ligbrændingsforening, og som følge heraf skulle hans lig brændes. Det gjorde os alle ondt, men der var intet ved dette at gøre.

Erik drømte nogle nætter senere at han mødtes med Løw der da var blevet betydelig yngre end da han levede, han havde nemlig sort skæg I modsætning til før da hans skæg var hvidt. Han sagde blandt andet at der var én ting han var ked af, men sagde ikke noget om hvad det var for en ting, **men vi tog vistnok ikke fejl i at mene at det netop var ligbrændingen. Martinus sagde sagde ogsaa, "Ja jeg har maaske allerede været med til at modtage Læøw i den aandelige verden nu"** (...) citat slut.

I **1932** udgav Martinus Livets Bog, bind 1; et værk som Bernhard Løw havde støttet betragteligt i dets tilvejebringelse; og i skrivende stund er det undertegnedes fornemmelse, at den nævnte **ligbrænding** af Bernhard Løw udført i **1931** kan have motiveret Martinus til efterfølgende at skrive sine 15 stk. artikler med fællestitlen "Bisættelse" til sit tidsskrift Kosmos i årene **1934/35**; 15 stk. artikler der senere blev samlet til bogen "Bisættelse" udgivet 1. gang i **1951**; samt også hans formidling i Livets bog, bind 2, stk. 571 – 602 (bogen udgivet 1. gang i **1939**).

Man kan læse meget mere om Martinus & Martinus sagen på web siden www.martinus.dk samt i diverse bøger; i dette her dokument har jeg blot forsøgt at formidle hvad Martinus havde formidlet om emnet "Bisættelse", herunder anbefalet behandling af det afsjælede legeme. Om dette emne er Martinus' formidling radikalt anderledes end hvad der tidligere er formidlet i såvel religionerne som i åndsvidenskaberne thi Martinus er, iflg. ham selv, den første der formidler og uddyber mikrokosmos, herunder ikke mindst sammenhængen mellem makrokosmos og mellemkosmos og mikrokosmos.